

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος 1Α.

Συνδρομή ἑτησίᾳ 1 Ἐ. Ἑλλάδι πρ 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρρογατικῶς ἢ ἰσχυοδικῶς ἐκδοῦνται ἐπιπλέον καὶ εἰς τῆς ἡμετέρας — Γενικῶς τῆς Διοικήσεως: Ὑδρ. Σταθίου, 8

22 Ἀυγούστου 1882

ΤΟ ΑΚΟΥΣΙΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

Συντάξει (δὲ σελ. 613).

Ζ'

Ἐν τῇ θαλάσῃ.

— Πλοίαρχε, ἐφώνησεν ὁ Πινσὼν πνευστιῶν, σταματήσατε γρήγορα τὸ ἀτρόπλιον.

— Ἀργότερα, ἀργότερα, ἀπάντησεν ἀγγλιστὶ ὁ ἀξιωματικὸς, ὅστις μὴ ἐννοῶν τί τῷ ἔλεγε καὶ ἀπασχολημένος νὰ διδῆ τὰς τελευταίας διαταγὰς περὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πλοίου, ἐνόμισεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀπλῆς τινος αἰτήσεως.

— Σταματήσατε! ἐπανέλαθεν ὁ Πινσὼν βικίως, δὲν εἶμαι διὰ τὴν Ἀμερικὴν ἐγὼ! εἶμαι διὰ τὰ Παρίσια, διὰ τὴν Βακτινιόλλην. Σταματήσατε!

Αἱ κραυγαὶ τοῦ μηχανικοῦ, καὶ πρὸ πάντων αἱ χειρονομίαι του ἐφείλιυσαν τὴν περιέργειαν τῶν ἐπιβατῶν, οἵτινες προσελθόντες τὸν περιεκύκλωσαν. Ὁ Καναδὸς, ὁ δούς τὴν εἰδήσιν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ πρωρέως ἐξήγησεν εἰς τὸν πλοίαρχον ἀμηχανοῦντα περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

— Δυσάρεστος ἡ περίστασις, εἶπεν ὁ πλοίαρχος. Λυποῦμαι δι' ὅ,τι συμβαίνει εἰς τὸν κύριον· ἀλλ' οὐδὲν δύναμαι νὰ πράξω.

— Πῶς! ἀνέκραξεν ὁ Πινσὼν ἀκούσας ἐν μεταφράσει τὴν ἀπάντησιν ταύτην, ἔχει λοιπὸν αὐτὸς τὴν ἀξίωσιν νὰ μὲ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἀμερικὴν χωρὶς νὰ θέλω; Μόλις ὀλίγα χιλιόμετρα ἀπέχουμι τοῦ λιμένος. Λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ εἴπατε εἰς τὸν πλοίαρχον, κύριε, ὅτι εἶμαι Γάλλος, μηχανικὸς καὶ . . .

Ἄλλ' ὁ πλοίαρχος εἶχε τόσας ἄλλας ἀσχολίαις ὥστε δὲν τῷ ἔμενε καιρὸς ν' ἀκούσῃ τὴν δυστυχίαν τοῦ Πινσὼν. Ἐγκατέλειπεν ὅθεν αὐτὸν περιστοιχοῦμενον ὑπὸ τῶν ἐπιβατῶν, οὐδεὶς τῶν ὁποίων ἐννόει τοὺς λόγους του, καὶ πρὸς οὓς διεγχεῖτο ἐν τοσοῦτῳ τὴν ἐκτακτικὴν θέσιν του, ἐκτελεῶν αὐτοὺς νὰ τὸν συνδράμωσιν, ὅπως δυνήθῃ ν' ἀποδῆ εἰς τὴν ξηρὰν.

— Σὺ, φίλιε, εἶπεν αἴφνης ὁ μηχανικὸς πρὸς τὸν φίλον του, σὺ μ' ἔφερες ἐδῶ καὶ μ' ἐκράτησας εἰς αὐτὸ τὸ κότεργον.

— Ἐχεις ἄδικον παραπονοῦμενος, ἀπάντησε μηχανικῶς ὁ ἀτυχὴς Βοαζολῆς· δὲν πάσχεις ἀπὸ νευτίαν, Πινσὼν, καὶ εἶσαι εὐτυχὴς. Ἐγὼ δὲ νὰ

σωθῶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν φοβερὰν ἀσθένειαν, θὰ ἔκαμνον εὐχαρίστως τὸν γῦρον τοῦ κόσμου.

— Πολὺ εὐτυχὴς, ἐπανέλαθεν ὁ Πινσὼν μετὰ πικρίας, πολὺ εὐτυχὴς εἶμαι λοιπὸν ἀναγκαζόμενος νὰ κάμω μακρονδὸν ταξίδι, νὰ ὑπάγω εἰς Ἀμερικὴν ὅπου δὲν ἔχω καμμίαν ἐπιθυμίαν νὰ μεταβῶ, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν κατοικίαν μου, ὅπου μὲ περιμένουν; Μὲ περιελάξ βεβαίως! Ἐσὺ μοῦ ἔστησες τὴν παγίδα, Βοαζολῆ· τὸ πρῶγμα εἶνε φανερόν· μοῦ ἔστησες τὴν παγίδα καὶ ἐγὼ ἔπεσα καὶ ἐπιάστηκα ἴσ' ἂν ποντίκι!

— ὦ, φίλε μου!

— Διατί νὰ μὲ κρατήσῃς ὅταν ἠθέλησα νὰ ἐξέλθω; ἐξηκολούθησεν ὁ Πινσὼν. Ὁμίλησε λοιπὸν, ἐξηγήσου, δικαιολογήσου! Τί θὰ γείνη ὁ ὀδαιπορικὸς μου σάκκος τὸν ὁποῖον ἄφησα ἐνέχυρον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον; Τί θὰ γείνη ὁ Ζωηρὸς, ὁ ὁποῖος ἔμεινεν εἰς τὴν παραλίαν; Τί θὰ συλλογίσῃ ὁ Βισλλέ - Λεδουά ὅταν δὲν θὰ μὲ ἴδῃ νὰ ὑπάγω τὴν ὥραν, τὴν ὁποίαν τῷ προσδιώρισα εἰς τὴν ἐπιστολὴν ὅπου τοῦ ἔστειλα διὰ νὰ ζητήσω ἀπὸ αὐτὸν συγγνώμην διὰ τὴν ἔλλειψίν μου; Καὶ ἡ Μαργαρίτα πῶς θὰ πληρώσῃ τὸ ἐνοίκιον εἰς τὸν ἰδιωτικὴν, ὅταν τελειώσῃ ἡ προθεσμία; Ποῖος θὰ λάβῃ τοὺς τόκους τῶν μετοχῶν μου; . . . Ἄ, αὐτὸ εἶνε διὰ νὰ τρελλαθῇ κανεὶς! . . .

Ἡ ὀργὴ τοῦ Πινσὼν, συνήθως τοσοῦτον ἡρέμου καὶ κυρίου τοῦ δευτοῦ του ἐφαίνετο αὐξήσασα. Καὶ τοῦτο συνέβαινε διότι ἐννόει ὅτι ἐκάστη στραφὴ τῶν τροχῶν τοῦ ἀτμοπλοίου ἀπεκαθίστα τὴν εἰς τὴν ξηρὰν ἀποδιθάσιν του ἡττου πιθανήν. Αἴφνης προχωρήσας πρὸς τὴν γέφυραν, συνήντησε τὸν λογιστὴν.

— Σαῖς, σεῖς ἐδῶ; ἀνέκραξεν ὁ ἀξιωματικὸς ἐλιχμῶς.

— Ναὶ κύριε ἐγὼ, ὅστις διὰ τῶν συμβουλήν σου . . . Ἄλλὰ σεῖς γνωρίζετε τὴν θέσιν μου· γνωρίζετε ὅτι δὲν εἶμαι ἐπιβάτης, μὲ ἐννοεῖτε ὅταν ὀμιλῶ. Σὰς παρακαλῶ, ἐξηγήσατε τάχιστα εἰς τὸν πλοίαρχον τί συμβαίνει διὰ νὰ διατάξῃ νὰ μὲ ἀποδιθάσουν.

— Φεῦ, κύριε, αὐτὸ ἀπαγορεύεται!

— Ἀπαγορεύεται! ἔκραξεν ὁ Πινσὼν· καὶ μήπως εἶμαι ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς ἀστυνομίας; μήπως εἶμαι ἐξόριστος; μήπως εἶμαι; . . . Ἀπαγορεύεται; καὶ ἀπὸ ποῖον; διατί; . . .

— Ἀπὸ τοὺς ναυτικούς κανονισμούς· ὅταν ἐν πλοῖον ἀποπλεύσῃ ἀπὸ τινος λιμένος δὲν δύναται νὰ ἐπανεέλθῃ εἰμὴ ἐν περιπτώσει ναυσιβάθειας, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἤθελε κινδυνεύει ἡ ζωὴ τοῦ πληρώματος.

— Ἀστυεύεσθε;

— Καθόλου. Ἄν ὁ πλοίαρχος ἀπεφάσιζε νὰ ὀδηγήσῃ τὸν *Kanadān* ὀπίσω εἰς Λίβερπούλιν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ ὑπέβαλλεν εἰς πολλὰ ἐξόδα τοῦς ἰδιοκτητὰς τοῦ πλοίου, θὰ ἐδικάζετο ἐξ ἄλλου ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ θὰ ἔχανε τὸν βαθμὸν τοῦ.

— Ἄλλ' ἐδῶ ὑπάρχει περίστασις ἀνωτέρας βίας· κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ τὸν ἄλλον νὰ ταξιδεύσῃ χωρὶς νὰ θέλῃ.

— Σημειώσατε ὅμως, κύριε, ὅτι ὁ πλοίαρχος εἶνε ἀθῶος καὶ δὲν εὐθύνεται διὰ τὸ συμβῆναι σας.

— Αὐτὸ, ἀνέκραζεν ἐξηγούμενος ὁ Πινσὼν εἶνε ἡ τερατωδαστέρα βικιοπραγία ἀφ' ὅσας ποτὲ ὑπέστη τίμιος πολίτης. Οἱ κανονισμοὶ, περὶ τῶν ὁποίων λαλεῖτε, ἔπρεπε νὰ εἶνε μὲ κεφαλαῖα γράμματα ἐκτεθειμένοι εἰς κάθε πλοῖον.

— Εἰς τὸν τόπον σας λέγουν, εἶπεν ὁ λογιστής, ὅτι εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται ν' ἀγνοῆ τὸν νόμον. Καὶ εἰς γαλλικὸν ἀτμόπλοιον ἂν ἠύρισκεσθε, κύριε, τὸ αὐτὸ θὰ συνέβαινεν, ὅχι ἄλλο.

Ὁ Πινσὼν ἐκάθισεν ἐπὶ τινος ἐδωλίου καὶ ἔκρυψε τὸ πρόσωπον μεταξὺ τῶν χειρῶν. Ἐλυπεῖτο διότι δὲν εἶχε πυριτίδα ἢ βαμβάκοπυριτίδα, διὰ νὰ προσενήσῃ εἰς τὸν *Kanadān* τοιαύτην βλάβην, ὥστε νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω. Ἡ βροχὴ ἐξηκολοῦθει νὰ πίπτῃ, οἱ δ' ἐπιβάται καταπλήθον εἰς τὴν αἴθουσαν· ὁ Βοαζολῆς πάσχων ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον ἤλθε καὶ ἐκαθέσθη ἐγγὺς τοῦ φίλου αὐτοῦ.

— Πινσὼν! τῷ εἶπε μετὰ φωνῆς περιλύπου.

— Ἡὼς, ἐφώνησεν ὁ μηχανικός, τολμᾶς ἀκόμη νὰ μοὶ ἀποτείνῃς τὸν λόγον καὶ νὰ μὲ σπρώχνῃς μὲ τὸν ἀγκωνά σου.

— Εἰς τί σοὶ ἔπειτα, Πινσὼν;

— Ὁραία τῶνόντι ἐρώτησις! ἤθελον νὰ σὲ συνοδεύσω μέχρι Καλαί. Ἔστω, αὐτὸ ἦτο ταξίδι ὁποῦ ἠδυνάμην νὰ τὸ κάμω· μοὶ τὸ ἐπέτρεπεν ἡ θέσις μου. Ἐσὺ, ἀπ' ἐδῶ, ἀπ' ἐκεῖ μὲ ἔσυρες ἕως τὸ Λονδίνον διὰ νὰ χαθῶ ἐκεῖ μέσα. Ἐπειτα εἰς τὸ Λίβερπουλ δια... ὦ, αὐτὸ εἶνε πάρα πολύ.

— Ὅθι δὴς καὶ τὴν Ἀμερικὴν, Πινσὼν, καὶ ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἐπιστρέφεις εἰς Παρισίους.

— Καὶ τί ἀνάγκην εἶχα νὰ ἴδω τὴν Ἀμερικὴν, κύριε; Εἶπέτε μου, σὰς παρακαλῶ. Ἐξ αἰτίας σου, ἰδοὺ εἶμαι χωρὶς κάλτσας, χωρὶς μανδήλια, χωρὶς ὑποκάμισα ν' ἀλλάξω, καὶ στέκομαι μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης, δὲν εἰςξέρω πόσα χιλιόμετρα μακρὰν τῆς κατοικίας μου.

Ὁ Βοαζολῆς δὲν ἀπήντα. Πελοιδὸς, κλείων τοὺς ὀφθαλμούς, διότι ἡ θέα τοῦ κινουμένου καταστρώματος καὶ τῶν κυμάτων ἐπηύξανε τὴν ζά-

λην του, ἔμεινε μαστιζόμενος μεθ' ὑπομονῆς στωικῆς ὑπὸ τῆς βροχῆς καὶ ἔτρεμεν ἐκ τοῦ ψύχους. Ὁ Πινσὼν παρετήρησε τοῦτο.

— Δικαί᾽ δὲν πηγαίνεις εἰς τὴν αἴθουσαν, ἢ εἰς τὸ δωμάτιόν σου; τῷ εἶπεν αἴφνης μετὰ γλυκύτητος.

— Καταλαμβάνω τὴν στενοχωρίαν σου, Πινσὼν, καὶ δὲν θέλω νὰ σὲ ἀφήσω μόνον.

Ὁ Πινσὼν ἠγέρθη, ἔλαβε τὸν φίλον του ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ μετὰ προσοχῆς ὠδήγησεν αὐτὸν μέχρι τῆς κλίνης του, ὅπου τὸν ἠνάγκασε νὰ κατακλιθῇ. Ἀπολούθως ἐφρόντισε νὰ τῷ κατασκευάσῃ ποτήριον λεμονιάδας, ἐκάθισε παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του, ἀλλ' ἤκουε χωρὶς ν' ἀπαντᾷ τοὺς παραμυθητικούς λόγους, οὓς ἐτόλμα νὰ τῷ ἀποτείνῃ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ Βοαζολῆς.

— Κύριε, ἠκούσθη αἴφνης λέγουσα ἡ φωνὴ τοῦ λογιστοῦ κρούοντος τὴν θύραν.

Ὁ Πινσὼν ἀνηγέρθη δι' ἐνὸς ἄλματος καὶ ὤρμησεν ἐξῶ.

— Μὴ μετενόησεν ὁ πλοίαρχος; ἠρώτησεν ἀμέσως.

— Καὶ πάλιν σὰς ἐπανλαμβάνω, ἀπήντησεν ὁ λογιστής ὅτι ἕνεκα τοῦ καθήκοντός του δὲν δύναται νὰ σὰς εἰσακούσῃ· ἀλλ' ἠσυχάσατε, ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων θὰ ἀποβιβάσθῃτε εἰς τὴν ζήραν.

— Μὴ ἀνεκαλύφθη ναυσιβάθεια;

— Καθόλου· πρέπει νὰ προσεγγίσωμεν εἰς Κουίνστον διὰ νὰ παραλάβωμεν τοὺς τελευταίους φακέλους τῆς ἠεΐρου· ἂν ὁ καιρὸς τὸ ἐπιτρέπῃ, ἡμπορεῖτε νὰ πηδήσῃτε ἐπὶ τῆς λέμβου, ἥτις θὰ μᾶς φέρῃ τοὺς φακέλους αὐτούς.

Ὁ Πινσὼν, ἐξαλλος ἐκ τῆς χαρᾶς ἣν προῦξενεῖ αὐτῷ ἡ εἰδήσις αὕτη ἐνηγκαλίσθη τὸν λογιστήν, λίαν ἐκπληττόμενον ἐπὶ τούτῳ, διότι ἐν Ἀγγλίᾳ δὲν συνειθίζουσι τοὺς ἐναγκαλισμούς.

— Τέλος πάντων, εἶπεν ὁ μηχανικός, ἡ Κουίνστον εἶνε εἰς τὴν Ἰρλανδίαν· πάντοτε καλλίτερα παρὰ εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Ποῖος νὰ μοὺ ἔλεγεν πρὸ ὀκτώ ἡμερῶν ὅτι ἐμελλον νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν πατρίδα τοῦ μεγάλου Ὁ Κόννελ!

— Περιττὸν κρίνω νὰ σὰς συστήσω νὰ εἴσθε ἑτοιμοί, ἐπανελάβην ὁ λογιστής.

— Μείνατε ἡσυχός· ἔκραζεν ὁ Πινσὼν, δὲν εἶμαι ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ πίπτουν δύο φορές εἰς τὴν παγίδα. Δειξάτέ μου μόνον, σὰς παρακαλῶ, ἀπὸ ποῖον μέρος τοῦ πλοίου παραλαμβάνετε τοὺς φακέλους, διὰ νὰ σταθῶ ἐκεῖ καὶ νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶ οὔτε ἐν μέτρον.

Ἐλαφρυνθεὶς ἐκ τοῦ καταπλήθοντος αὐτὸν ὑπερόγκου βάρους ὁ Πινσὼν ἀνένεκτησε πάραυτα μέρος τῆς συνήθους αὐτοῦ εὐθυμίας. Παρηγόρησε τὸν Βοαζολῆν, καὶ τῆς ὥρας τοῦ γεύματος ἐπιστάσης, παρεκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν, ἥς προέστατο ὁ πλοίαρχος καὶ ἀφ' ἧς ἔλειπον πλείονες τοῦ ἐνὸς ἐπιβάται. Χάρης τῷ Καναδῷ, ἐκτελοῦντι χρέη δι-

ερμηνέως, ἐγέλασαν πολὺ εἰς τὴν τράπεζαν ἐπὶ τῇ περιπέτειᾳ τοῦ μηχανικοῦ, ὅστις βέβαιος ὦν καὶ ἀσφαλῆς πλέον, ἐδίδοε πρῶτος τὸ παράδειγμα τῆς εὐθυμίας. Μόλις τὸ γεῦμα ἐτελείωσε, μὲ ὄλας τὰς διαθεσκιώσεις τοῦ λογιστοῦ καὶ τοῦ πλοίαρχου, οἵτινες τῷ ὑπέσχεοντο νὰ ἐπαγρυπνήσωσιν αὐτοὶ περὶ τῆς ἀποβιβάσεώς του, ὁ Πινσὼν μεταθῆς ἔστη ἐπὶ τοῦ καταστρώματος παρὰ τὸν πηδαλιούχον.

Ὁ ἄνεμος ἔπνεε σφοδρὸς· ἡ νύξ ἦτο σκοτεινὴ καὶ ἐπιπτε χιῶν ἀναλελυμένη. Οὐδὲν θλιβερώτερον τοῦ ἤχου ἂν προσεναῖ ὁ ἄνεμος συρίζων μέσον τῶν σχοινίων, τοῦ κρότου τῶν τροχῶν τυπτόντων τὰ κύματα καὶ τοῦ συνεχοῦς τριγμοῦ τοῦ πηδαλίου. Ἡ θάλασσα ἦτο κακὴ, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν ναυτῶν τῆς ὑπηρεσίας, οἵτινες περιβεβλημένοι τοὺς ἀδιαιρέτους αὐτῶν μανδύας καὶ σέρουτες ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς πιστωμένους αὐτῶν πέλους περιεφέροντο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὅπως ἀντέχουσιν εἰς τὸ ψύχος· Ὁ Πινσὼν μηδὲν προσέχων εἰς τὰ ἐπιστάσια ταῦτα, ἀνεζήτησε διὰ τοῦ βλέμματος τὸν φάρον περὶ οὗ τῷ εἶχον ὀμιλήσει, καὶ ἤνευτο ἐπιμόνως νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν θέσιν, ἣν ἐξελείξατο.

— Ἐχομεν δυνατὴν τοικυμίαν καὶ γιόνα, τῷ εἶπεν ὁ πλοίαρχος, ὅστις διήρχετο ἐπιθεωρῶν φοβούμενος ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ προσεγγίσωμεν εἰς Κουίνστον.

Εὐτυχῶς ὁ Πινσὼν δὲν ἐνόησε. Μετ' ὀλίγον ἡ καρδία του ἐπαίρησε βιαίως, ὡς ἂν ἐπρόκειτο νὰ φύγῃ τοῦ στήθους· διέκρινε μικρὸν φῶς.

Κίνησις τις ἔλαβε χώραν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ναυτικοὶ τινες χειρισμοὶ ἐξετελέσθησαν ἐν τάχει. Τὸ φανὸν φῶς δὲν ἀνήγγελλε τὴν ζήραν, ἀλλὰ τὴν προσέγγισιν πλοίου, διαβάντος ἐγγύθεν τοῦ *Kanadā* καὶ οὐτινος τὸ σχῆμα ἐξηρανίσθη μετὰ μικρὸν ἐν τῇ σκοτίᾳ. Κατὰ τὴν μίαν ὥραν τῆς προίτας ὁ ἐπὶ τῆς σκοπιᾶς ναύτης ἐκραξεν.

— Ἡ Κουίνστον!

Φῶς τῷ ὄντι ἤστραπτε μακρὰν· ἦτο ὁ φάρος.

Ὁ Πινσὼν ἔδραμεν εἰς τὸν θαλαμίσκον τοῦ Βοαζολῆ καὶ ἐνηγκαλίστατο αὐτὸν μετὰ παραφορᾶς.

Ὁ πάσχων ἠθέλησε νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ παραστῇ εἰς τὴν ἀποβιβάσιν τοῦ φίλου του· ἀλλ' ὑπὸ τῶς ζάλης κατεῖχετο, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τοῦ σχεδίου του. Ἐκ τῆς αἰθουᾶς ὁ Πινσὼν ἐπανῆλθε δις ὅπως τῷ θλίψῃ τὴν χεῖρα, ἀνῆλθε δὲ κατόπιν σπεύδων εἰς τὸ καταστρώμα. Πρὸς τὰ ὄπισθεν, πλησίον τῆς λέμβου τοῦ πλοίαρχου ἴσταντο τέσσαρες ναῦται, ὁ ναύκληρος δὲ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς γερύρας μετεδίδαζε τὰς διαταγὰς εἰς τοὺς μηχανικούς. Μόλις ἠκούοντο αἱ φωναὶ, διότι τὰ κύματα εἰσέρρουσαν συχνάκις ἐντὸς. Τὸ φῶς τοῦ φάρου ἤλλαττε θέσιν ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερά καὶ τὴν ἀπάλιν· τοῦτο δὲ ἐπανελήθη τρεῖς ἐν διαστήματι μίαν ὥραν. Τὸ ἀτμόπλοιον ἐλοξοπλοῖ. Ὁ

Πινσὼν ἑτοιμὸς νὰ πηδήσῃ ἐπὶ τῆς λέμβου παρ' ἣν ἠγρύπνει, οὐδὲν ἐνόησε ἐκ τῆς πορείας ταύτης. Ἐβλέπε τὸν πλοίαρχον πηγαίνοντα, ἐξετάζοντα τὴν πυξίδα, τὸ ὠρολόγιόν του, τὸ βαρόμετρον, γογγύζοντα, περιπατοῦντα, ἀποτεινόμενον ἐνίοτε πρὸς τὸν ὑποπλοίαρχον. Αἴφνης ἐπολλαπλασιάσθη τὰς προσταγὰς· οἱ παρὰ τὴν λέμβον ἰστάμενοι ναῦται προσέδεσαν αὐτὴν ἰσχυρῶς, τὸ κατέμπροσθεν δὲ φαινόμενον πρὶν φῶς τοῦ φάρου, ἐφάνη τώρα ὄπισθεν τοῦ πλοίου.

— Τί συμβαίνει; ἠρώτα ἐπὶ ματαίῳ ὁ Πινσὼν ἕκαστον τούτων.

Τῷ ἀπήντησαν, πλὴν οὐδὲ λέξιν ἐνόησεν ἐξ ὅσων τῷ ἔλεγον. Κατῆλθε ἐκ νέου εἰς τὴν αἴθουσαν· καὶ εἶδε τὸν λογιστὴν συνομιλοῦντα μετὰ τοῦ πλοίαρχου.

— Κύριε, τῷ εἶπεν ὁ λογιστής, εἴσθε ἀφελῆτως πολὺ ἀτυχῆς.

— Δικαί᾽; ἠρώτησεν ὁ Πινσὼν;

— Τόσον τρικυμιώδης εἶνε ἡ θάλασσα, ὥστε μὴ δυναμένου τοῦ πλοίου νὰ προσεγγίσῃ μετ' ἀπόλειαν τριῶν ὥρων, ὁ πλοίαρχος διέταξε νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὸ ἀνοιχτὸν πέλαγος, καὶ ὀριστικῶς νῦν πλέωμεν πρὸς τὴν Νέαν Ἰόρκην.

Ὁ Πινσὼν ἐγένετο κάτωχρος καὶ ἔμεινε ἐπὶ ἱκανὴν ὥραν ἀκίνητος, ἐν ἧ θέσει ἀπῆκεν αὐτὸν ὁ λογιστής. Τέλος καταβεβλημένος ἐκ τοῦ καμάτου καὶ τῆς συγκινήσεως, διηυθύνθη πρὸς τὸν θαλαμίσκον τοῦ φίλου του, κοιμημένου ἡσύχως. Ὁ Πινσὼν ἠτοιμάζετο νὰ τὸν ἐξυπνήσῃ.

— Ἀγκαλῆ, εἶπεν, ὅσας ἐπιπλήξεις καὶ ἂν κάμω, δὲν ἀλλάξῃς ἡ θέσις μου· τί παράξενον συμβῆν, Θεὲ μου!

Κατεκλίθη ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς κειμένης ἔνωθεν ἐκείνης ἣν κατεῖχεν ὁ φίλος του, καὶ λιανίζόμενος βαθμυθῶν ὑπὸ τῆς κινήσεως τοῦ πλοίου ἐκλείπει τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἀπεκοιμήθη καὶ αὐτός.

Ὅτε ἐξύπνησε τὴν ἐπαύριον ὁ Βοαζολῆς, ἡ ἡμέρα εἶχε προῖθ ἱκανῶς. ἤσθάνετο ἑαυτὸν καλλίτερον καὶ ἡδυνῆθη νὰ κυττάξῃ περὶ ἑαυτὸν χωρὶς νὰ ἐνοχληθῇ.

— Μετὰ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας θὰ εἶμαι ἐντελῶς καλῶ, εἶπε. Τί φοβερὸν κακὸν ἡ ναυτία! Ἐμνησθῆναι τὴν θέλησιν καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἐλευθερὸν μηχανῆν. Ἐνέει ὄραι! τῶρα ὁ Πινσὼν πρέπει νὰ ἐκίνησεν διὰ τὸ Δουβλίνον. Τὸν κυκλιόμενον τὸν Πινσὼν! ποτὲ δὲν τὸν εἶδα τόσον θυλωμένον. Τέλος πάντων καὶ αὐτὸ τὸ μικρὸν ταξίδάκι δὲν θὰ τὸν βλάψῃ πολὺ ἕως σφηνᾶ τὴν γλύτωσε!

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ὁ Βοαζολῆς ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσεν ἀναπνοὴν ἀνθρώπου ὑπεράνω αὐτοῦ· γινώσκων ὅτι οὐδένα εἶχε σύντροφον ἐντὸς τοῦ θαλαμίσκου ἐξέβαλε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔμεινε κερκῆς.

— Σὺ! ἀνέκραξε βλέπων τὸν φίλον του, σὺ!

— Ἐγὼ! ἀπήντησεν ὁ μηχανικός.

— 'Αλλά σὺ μ' ἀπεχαιρέτησες ἀπόψε' ἔμελλες ν' ἀποβιβάσθῃς εἰς Κουίνστον.

— Ὁ ἄνθρωπος σχεδιάζει, καὶ ὁ Θεὸς διαθέτει, ἀπήντησεν ὁ Πινσὼν.

— Μήπως ὁ Καναδάς ἤλλαξε δρόμον;

— Ὁ Καναδάς ἔνεκα τοῦ κακοῦ καιροῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ παραλάβῃ τοὺς τελευταίους φαιέλους τῆς Εὐρώπης καὶ τοὺς ἀνεπλήρωσα ἐγώ.

— Καλὰ λοιπὸν τόσον τὸ καλλίτερον ἀνεφώνησεν ὁ Βοαζολῆς.

— Δὲν συμφωνῶ, ἐπανέλαθεν ὁ Πινσὼν. Ἴδου λοιπὸν εἰς τί χρησιμεύει ἡ φιλία! ἐξηκολούθησε μετὰ πικρίας μοὶ συμβαίνει ἡ τρομερωτέρη τῶν δυστυχιῶν, καὶ ὁ καλλίτερός μου φίλος, ἐκεῖνος χάριν τοῦ ὁποῦ πάσχω αὐτὰ, ὑβρίζει τὴν δυστυχίαν μου λέγων· Τόσον τὸ καλλίτερον!

— Ὁ Θεὸς γινώσκει, Πινσὼν, ὅτι θὰ σὲ ἀπεβίβαζα εἰς τὴν στερεάν, θὰ σὲ ἔφερα κολυμβῶν εἰς τοὺς ὄμους μου, ἂν ἠδύναμην· ἀλλ' ἀφοῦ δὲν δύναμαι, ἡ στοργὴ μοὶ ἀφήρησε τὸ ἐγωϊστικὸν αὐτὸ ἐπιφάνημα, ὅπερ σὲ ἐλύπησεν.

Οἱ δύο φίλοι ἐνεδύθησαν ἐν σιγῇ. Ὁ Βοαζολῆς εἶχεν ἰαθῆ σγεδόν. Ἀληθῶς εἶπεν, δὲν ἐλυπεῖτο καὶ τόσον πολὺ διὰ τὸ ἀτύχημα τοῦ φίλου του, ἀτύχημα τὸ ὁποῖον ἐπὶ τέλους οὐδεμίαν ἄλλην κακὴν συνέπειαν εἶχεν ἢ ν' ἀναγκάσῃ αὐτὸν νὰ ἐκτελέσῃ ὠφέλιμον ταξίδιον. Οὐχ ἦττον ὁ μηχανικὸς ἀπέκρυψεν ὅσον ἠδύνατο κάλλιον τὴν εὐχαρίστησίν του. Ἀλλ' ὁ Πινσὼν δὲν εἶχεν ἔτι ἀνακτῆσαι τὴν γαλήνην καὶ ἐξηκολούθει μένων κατ' ἑσῆς.

Οἱ δύο μηχανικοὶ ἐξῆλθον ὁμοῦ τοῦ θαλαμίσκου καὶ μετέβησαν εἰς τὸ κατάστρωμα.

— Κύριε, εἶπεν ὁ λογιστὴς πρὸς τὸν Πινσὼν, ἤρχομαι ἀναζητῶν ὑμᾶς.

— Μήπως πλησιάζομεν εἰς Κουίνστον; ἠρώτησε μετὰ ζωηρότητος ὁ μηχανικὸς.

— Ἄλλο παρά Κουίνστον! εἶν' ἐδῶ τὸ παιδί σας.

— Τὸ παιδί μου! ἀνέκραξεν ὁ Πινσὼν, τί εἶν' ἢ αὐτὴ ἢ νὰ ἀστειώτης;

Πλὴν δὲν ἐτελείωσε, καὶ ἀρῆκε κραυγὴν ἐκπλήξεως ἰδὼν τὸν Ζωηρὸν κρατούμενον ὑπὸ δύο ναυτῶν. Τὸ παιδίον ἴστατο κλαῖον πρὸ τοῦ πλοιοῦ ἀρχοῦ ἐξετάζοντος αὐτό.

Η'.

Ἀκτίς ἐλπίδος.

Ἄν ὁ Πινσὼν ἐθεώρει μετ' ἐκπλήξεως ἀφώνου τὸν μικρὸν Ζωηρὸν, οὗτος ἀπ' ἐτέρου διέστειλεν ὑπερμέτρως τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῇ θέξ τοῦ μηχανικοῦ.

— Σεῖς, κύριε, ἀνέκραξεν ἀπαραλλάκτως ὡς ὁ λογιστὴς, σεῖς ἐδῶ;

— Καὶ σὺ, δυστυχῆ, ἀπήντησεν ὁ Πινσὼν πῶς εὐρίσκεισαι ἐδῶ; πόθεν ἦλθες; πόθεν ἐξετράπωσες;

— Ἐξ αἰτίας του, κύριε, εἶπεν ὁ Ζωηρὸς ἀρχί-

ζων μὲ θρηνώδες ὕφος· ἂν δὲν ἦτον αὐτὸς θὰ ἔμενα ἔς τὴν ζηράν.

— Ἐξ αἰτίας τίνος; ὁμίλει.

— Τοῦ Ῥοβινσῶνος· ἄλλη φροῶ δὲν θὰ τὸ ξανακάμω, καὶ θὰ σὰς ἀκούσω· ἀλλὰ σὰς παρακαλῶ μὴν ἀφήσατε νὰ μὲ κτυπήσουν.

— Ποῦς θέλει νὰ σὲ κτυπήσῃ;

— Ὁ πλοίαρχος.

— Ἀρήσατε τὸ παιδί καὶ πηγαίνατε εἰς τὴν δουλειά σας, εἶπεν ὁ πλοίαρχος πρὸς τοὺς ἀνακαλύψαντας τὸν Ζωηρὸν αὐτάς· ἐγγυᾶται δι' αὐτὸν ὁ κύριος ἐδῶ. Μὰ τὴν πίστιν μου, προσέθηκε γουλιζῶν, εἶνε εἴκοσι χρόνια τοῦ ταξιδεύω καὶ παρόμοια πράγματα δὲν μοῦ συνέβησαν ἀκόμη.

— Τέλος πάντων εἶπε τότε ὁ Πινσὼν πρὸς τὸν Ζωηρὸν, θὰ μὰς ἐξηγήσῃς πῶς εὐρίσκεισαι ἐδῶ;

— Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ ἐπισκεφθῆκαμεν τὸν Ζωολογικὸν Κήπον, κύριε, ὁ πόθος μου ἦτο νὰ ἰδῶ τὰς χώρας τῶν πιθήκων καὶ τῶν τίγρεων, καὶ ἦτο τόσον πολὺς, ὥς ἐσκεπτόμουν, ἅμα ἤθελα ἐπιστρέψαι εἰς Λονδίον, νὰ ἐπιβιβάσθω ὡς ναυτόπαιδο εἰς κανένα πλοῖον, ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ ταξιδεύουν εἰς τὰς Ἰνδίας. Ἡ Ἀμερικὴ ὅμως μοῦ ἐκέντα περισσότερον τὴν ὄρεξιν, διότι ὁ κ. Βοαζολῆς ἐπαναλαμβάνει ἀκατάπαυστα ὅτι ἐκεῖ κανεὶς κερδίζει χρήματα. Ἡ περίστασις διὰ νὰ ὑπάγω ἔως ἐκεῖ μοῦ ἐφάνη τόσον καλὴ ὅταν εὐρισκόμουν ἐπάνω εἰς τὸν Καναδά, ὥστε ἔκαμα ἀμέσως ἀπόφασιν.

— Πές μου σοῦ λέγω ἀπὸ ποῦ ἐξετράπωσες;

— Ἀπὸ τὰ ἀμπάρια, ποῦ φυλάγουν τὸ νερό. Ὅταν μοῦ εἶπατε νὰ ἐβῶ ἔξω καὶ νὰ σὰς περιμένω εἰς τὴν στερεάν, ἐπίστωσα λιγάκι, διότι ἐσκεπθῆκα ὅτι μὲ τὴν λήμβον τοῦ προωρέως ἠμπούσα καὶ ἐγὼ νὰ ἐξέλθω ὅπως καὶ σεῖς, ἀλλὰ ἀφοῦ ἐβλεπα τοὐλάχιστον τὴν πλατεῖαν θάλασσαν. Ἐργυρα σιγὰ σιγὰ, καὶ ἐπιθυμοῦσα νὰ σὰς ὑπακούσω. Εἰς τὸν δρόμον μου ὅμως ἔτυχε νὰ εὕρω ἀνοικτὴν τὴν θύραν, ἢ ὁποῖα φέρει εἰς τὸ βόθος τοῦ πλοίου. Ἄντι νὰ ἀναβῶ, ἐκατέβηκα, ἐκρύφθηκα ὀπίσω ἀπὸ ἕνα βαρέλι, σκεπτόμενος ὅτι ἀφοῦ τὸ πλοῖον κινήσῃ, ἐξ ἀνάγκης θὰ μὲ μεταφέρῃ καὶ ἐμὲ εἰς Νέαν Ὑόρκην. Ἡλπίζα ὅτι ὁ κύριος Βοαζολῆς θὰ μὲ ἐσυγχωροῦσε, θὰ τῷ ἐξήπουσα συγχώρησιν εἰς τὸ ὄνομά σας, διότι εἰξέυρα ὅτι σὰς ἀγαπᾷ πολὺ.

— Καὶ ἔμεινες ἀπὸ ἐκεῖνην τὴν ὥραν εἰς τὴν κρουψῶνα;

— Δὲν ἐτολμοῦσα νὰ ἐξέλθω. Ἐξάρνα ἤνοιξαν τὴν θύραν καὶ μὲ ἀνεκάλυψαν· ἐγὼ ὅμως θέλω νὰ ἐπιστρέψω μαζί σας εἰς τὸ Λίθερπουλ, κύριε, δὲν θέλω ν' ἀναχωρήσω.

— Νὰ ἐπιστρέψῃς μαζί μου εἰς Λίθερπουλ; Ἄμποτε, μικρὲ μου κατεργάρη, νὰ ἦτον αὐτὸ δυνατόν! Δὲν βλέπεις, κακομοίρη, ὅτι εἴμεθα εἰς ἀνοικτὴν θάλασσαν· καὶ ὅτι ὁ Καναδάς κόπτει ἐξ μίλις τὴν ὥραν; Δὲν εἰξέυρεις καὶ τὸ περιπλέον ὅτι οἱ ναυτικοὶ κανονισμοὶ ἀπαγορεύουσι νὰ μὰς

ἀποβιβάσῃ καὶ ὅτι τώρα πλέον, θέλωμεν δὲν θέλωμεν, θὰ μὰς φέρῃ εἰς τὴν Ἀμερικὴν;

— Τί! ἀνέκραξεν ὁ Ζωηρὸς, καὶ σεῖς ἐκρυφθήκατε ὅπως ἐγώ;

— Ἐκρύφθηκα ὡσὰν ἐσέ; εἶπεν ὁ Πινσὼν ἀγανακτῆσας. Δὲν ἔχω ἐγὼ εἰς τὸ κεφάλι τὸν Ῥοβινσῶνα. Ὁ Ῥοβινσῶν. . .

— Νομίζω, εἶπεν ὁ Βοαζολῆς διακόπτων τὸν φίλον του, ὅτι ὁ Ζωηρὸς ἔχει φοβεράν πείναν. Εἶνε ὡχρὸς, τρέμει· ἂς φροντίσωμεν δι' αὐτὸν, φίλε μου.

— Τὴν συμπωνεῖς;

— Τὸν συμπωνῶ, εἶπεν ὁ μηχανικὸς. Τὸ πτωχὸ τὸ παιδί ἔλεγε πρὸ ὀλίγου ὅτι ἂν ἀνεκαλύπτετο ἤλιπιζε νὰ ἔχῃ τὴν προστασίαν μου, ἐπ' ὀνόματί σου· αὐτὴ ἡ καλὴ πρόθεσις μὲ συνεκίνησε, καὶ ἀπὸ τοῦδε τὸν λαμβάνω ὑπὸ τὴν προστασίαν μου.

Ὁ Πινσὼν ἐθεώρησε τὸν φίλον του καὶ εἶτα τὸν Ζωηρὸν ὅστις ἴστατο θακρῶν.

— Ἐλα λοιπὸν, μὴ κλαίης, τῷ εἶπεν ὁ μηχανικὸς ἐξιλεωμένος.

— Συλλογίζομαι τὴν θειὰ-Πιτζ, ἀπήντησε τὸ παιδίον, ὁποῦ μὲ περιμένει καὶ δὲν θὰ τὴν ἴδω ἕσως πλέον. Ἐχει τὴν ἀνάγκην μου τώρα διότι πάσχει ἀπὸ ρευματισμοῦ καὶ δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐργάζεται πλέον. Ἀσχημα ἔπραξα νὰ κρυθῶ, τὸ βλέπω· ἤθελα νὰ ἐπέστρεφα εἰς τὸ Λονδίον.

Ἐκρυψε τὴν κεφαλὴν μεταξὺ τῶν χειρῶν καὶ ἤρξατο ὀλοολύζων. Οἱ δύο φίλοι συγκεκλιμένοι δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐπιπλήξωσιν αὐτὸν πλέον.

— Πρέπει νὰ πεινά, εἶπεν ὁ Βοαζολῆς, καὶ ἂν ἡ ὁσμὴ τοῦ κατραμιῦ, ἢν ἀποφέρει ὁ θαλαμίσκος μου δὲν μὲ ἠνώχλει, θὰ ἐπήγαινον νὰ τῷ φέρω ζωοτροφίας. Ἐμπρός, Πινσὼν, σὺ δὲν ἐνοχλεῖσαι ὡς νὰ ἦτο παλαιὸς ναυτικὸς, δὸς νὰ φάγῃ εἰς τὸν μικρὸν, σὲ παρακαλῶ.

Ὁ Πινσὼν ὠδήγησε τὸ παιδίον εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐζήτησε παρὰ τοῦ ὑπηρετοῦ ἄρτου, χοιρομήριον καὶ οἶνον καὶ ὁ Ζωηρὸς πειναλὸς ὢν ἔφαγε μὲ πολλὴν ὄρεξιν. Τὸ δυστυχὲς μερικάκιον εἶχεν ὑποφέρει οὐ μόνον ἐκ τῆς πείνης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τῆς ἀγρυπνίας, διότι ὁ φόθος μὴ ἀνεκαλυφθῆ δὲν τὸν ἄφινε νὰ ἡσυχάσῃ. Μόλις ὁ Πινσὼν εἶδεν αὐτὸν συνελθόντα, τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸν θαλαμίσκον, τὸν ἔκαμε νὰ κατακλιθῇ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κλίνην καὶ τὸν ἐσκέπασε μὲ δύο σκεπάσματα.

Ἐπανελθὼν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὁ μηχανικὸς ἐπεσκόπησε τὸν ὀρίζοντα· κύκλω πανταχοῦ ἢ θάλασσα συνεῖχετο μετὰ τοῦ οὐρανοῦ. Ἀναλογιζόμενος τὴν ἰδίαν θέσιν καὶ τὴν τοῦ Ζωηροῦ, ὁ Πινσὼν ἀνεφώνησε τὸ σύνθημα ἐπιφάνημα αὐτοῦ.

— Τεράστιον!

Χάρης εἰς τὸν συνταξιδεύοντα Καναδὸν, οἱ ἐπιβάται ἠδυνήθησαν νὰ μάθωσιν ἐν ἐκτάσει τὴν ἱστορίαν τοῦ Ζωηροῦ. Ἐγένετο πρότασις περὶ ἑράνου ὑπὲρ τοῦ μικροῦ ὄρφανου, ἀλλ' ὁ Πινσὼν μετὰ τοῦ φίλου του διεκέρυεν ὅτι θὰ ἐπεμελοῦντο αὐ-

τοῦ τοῦ μικροῦ ταξιδιώτου καὶ πάντες οἱ παριστάμενοι ἐθλίψαν τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐγκαρδίως.

Τὸ ἐσπέρας καθ' ἣν ὥραν παρτίθετο τὸ δαίπνον ὁ Καναδὸς ἐνεχείρισε τῷ Ζωηρῷ, ἐγερεθέντι ἀπὸ μιᾶς ἡδῆ ὥρας διακόσια φράγκα εἰς χρυσὸν, ἐπειδὴ δὲ τὸ παιδίον ἐκύτταξεν αὐτὸν ἀπορούν.

— Σοὶ τὰ κάμουν ὄρων οἱ ἐπιβάται, τῷ εἶπεν. Ἐχεις καλοὺς προστάτας, ἀλλὰ θέλωμεν καὶ ἡμεῖς; νὰ σὲ βοηθήσωμεν ὀλίγον.

Τὴν ἐπαύριον ὁ οὐρανὸς, καλυπτόμενος ὑπὸ μελανῶν συνέφων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεως, ἐφάνη ἐπὶ τέλους ἀθῆρος. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο ὁροσπρᾶ· ἢ θάλασσα λεία ὡς κάτοπτρον ἀπῆστραπεν ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου. Ὁ ὠραῖος καιρὸς ἐραίδρυνε τοὺς ἐπιβάτας τοῦ Καναδά, τοῦ Πινσὼν μὴ ἐξακουμένου. Ὁ μηχανικὸς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐγόγγυζε κατὰ τοῦ φίλου του, πλὴν ἐντοῦτοις ἤρχιζε νὰ συνεθίζῃ εἰς τὴν ἀτυχίαν του. Δὲν ἐγέλα μὲν εἰσέτι, διότι ἡ πληγὴ ἦτο νωπὴ, ἀλλ' ἂν τις τῷ ὁμίλει περὶ τοῦ καταναγκαστικοῦ αὐτοῦ ταξιδίου, ἀπάντα μετ' εὐθυμίας.

Ὁ Ζωηρὸς χάρις τῇ εὐδαιμονίᾳ ἀφροντίσῃ τῆς ἡλικίας του ἐφάνετο παρηγορηθεὶς πλέον. Περιέτρεχεν ἀπὸ τῆς μιᾶς μέχρι τῆς ἐτέρας ἄκρας τοῦ ἀτμοπλοίου, ζητῶν ἀπλήστως νὰ βλέπῃ καὶ νὰ μαυθᾷ. Γινώσκων τὴν ἀγγλικὴν ἠδύνατο νὰ συνομιλῇ μετὰ τῶν ναυτῶν, τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἐπιβατῶν. Ἡ παρουσία του ἦτο εὐρημα ἀληθὲς διὰ τοὺς δύο φίλους, οἵτινες ἀνευ αὐτοῦ θ' ἀπέμενον ἀπομεμονωμένοι. Τοῖς παρέδιδε μαθήματα τῆς ἀγγλικῆς καὶ πρὸ πάντων κατεδάρυνεν αὐτοὺς δι' ἐρωτήσεων.

— Διατί τὸ ἀτμόπλοῖόν μας λέγεται Καναδάς; ἠρώτησε τὸν Πινσὼν· αὐτὴ δὲν εἶνε λέξις οὔτε ἀγγλικὴ οὔτε γαλλικὴ.

— Καναδάς, ἀπήντησεν ὁ Πινσὼν καλεῖται ἐκτεταμένη χώρα, ἣτις ἀνεκαλυφθεῖσα τὸ 1497 ὑπὸ τοῦ ἐνετοῦ Ἰωάννου Καβόττου, ἐξερευνηθῆναι τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Γάλλου Δενὶ τὸ 1523. Οἱ Ἴσπανοὶ μετέβησαν κατόπιν ἐκεῖ πρὸς ἀναζήτησιν μεταλλείων χρυσοῦ· ἀλλὰ μηδὲν εὐρόντες ἀπῆλθον λέγοντες «*aca nada*» (ἐδῶ, τίποτε). Ἐπειδὴ δὲ τὴν φράσιν ταύτην ἐπανελαμβάνον οἱ αὐτόχθονες, ἐξεληρήθη κατόπιν αὕτη ὡς τὸ ὄνομα τῆς χώρας.

— Δικτείνονται πρὸς τοῦτοις, εἶπεν ὁ Βοαζολῆς ὅτι Καναδάς εἶνε λέξις εἰρτοκουεσία, σημαίνουσα ἄθροισμα καλυθῶν.

— Ἀληθῶς, ἀπήντησεν ὁ Πινσὼν, ἀλλ' ἡ ἴσπανικὴ ἐτυμολογία εἶνε ἢ κοινῶς παρεδεδεγμένη.

— Λοιπὸν ὁ Καναδάς κείται πλησίον τῆς Ἀμερικῆς; ἠρώτησεν ὁ Ζωηρὸς.

— Ἀποτελεῖ μέρος αὐτῆς, μικρὸν, ὅπως ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία ἀποτελοῦσι μέρος τῆς Εὐρώπης. Ἡ βόρειος Ἀμερικὴ, πρὸς τὴν ὁποίαν διευθυνόμεθα, εἶνε μεγάλη ἡπειρος, διακρινόμενη εἰς ἐξ κυρίως ζώνας· εἰς τὴν βωσσικὴν Ἀμερικὴν, ἐσχάτως παρεχωρήθησαν εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολι-

ταίας, καλουμένην δὲ καὶ Ἀλάσκαν, τὴν ἀγγλικὴν Ἀμερικὴν, περιλαμβάνουσαν τὸ Λαβραδὸρ, τὸν Καναδὸν, καὶ τὴν Νέαν Σκωτίαν, τὴν δανικὴν Ἀμερικὴν ἢ Γρηλανδίαν, τὰς ἠνωμένους Πολιτείας, ἀς οἱ γάλλοι καλοῦσιν Ἀμερικὴν, ἀποδίδοντες εἰς ἓν μόνον μέρος τὸ ὄνομα τοῦ ὅλου, ἐφ' ᾧ ἀγανακτοῦσιν οἱ λοιποὶ λαοὶ τῆς νέας ἡπείρου.

— Καὶ τὸ Μεξικὸν ποῦ κεῖται;

— Τὸ Μεξικὸν καὶ ἡ Γουατεμάλα συμπληροῦσι τὰς εἰς μεγάλας ὑποδιαίρεσεις τῆς βορείου Ἀμερικῆς.

— Εὐχαριστῶ, κύριε, εἶπεν ὁ Ζωηρὸς· δὲν θὰ λησμονήσω ἅλ' αὐτά. Θὰ τὰ ἐνθυμούμαι.

Τὴν τετάρτην ἡμέραν τοῦ ταξιδίου μεγάλη ἀναστάσις ἐλαβε χώραν ἐπὶ τοῦ *Kanada*. Εἰς τὴν ἐξ ἀνάγκης ὀκνηρὰν ζῶν τῶν ἐπιβατῶν τοῦ ἀτμοπλοίου καὶ τὸ ἐλάχιστον ἐπεισόδιον λαμβάνει τὰς δικαστικὰς σπουδαίας συμβεβηκότας. Μετὰ μεσημβρίαν ἡ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης ἐφάνη ἐξέφυγος πᾶτα ἐπ' ἀργυρῶς. Ὁ *Kanada* πλέον διεσχίζετο πυκνὸν στρώμα συνιστάμενον ἐκ μαινίδων (ἀριγγῶν), συντρίβων αὐτὰς ὑπὸ τοῦς τροχοῦς του. Ὁ Ζωηρὸς καταληφθεὶς ὑπὸ θαυμασμοῦ ἐξετέλεσε τὸ περιήρητον ἐπικίνδυνον ἔλμα του πρὸς μεγίστην ἐκπλήξιν τῶν ναυτῶν.

— Πόθεν ἔρχονται αὐτὰ τὰ ψάρια, καὶ ποῦ ὑπάγουν; ἠρώτησε τὸ παιδίον τὸν Πινσῶν.

— Ἔρχονται ἀπὸ τὸν Βόρειον πολικὸν Ὀκεανόν. Καὶ αἱ ἀρίγγαι καθὼς αἱ χελιδόνες μεταναστεύουσι κατ' ἔτος, καὶ κατέρχονται κατὰ στίφη ἀνκριθμικτὰ ὡς βλέπεισ ἐκ τῶν κατεψυγμένων ἐκείνων χωρῶν. Οἱ ἀλιεῖς τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας θὰ κάμουν καλὴν ἄγρην συλλαμβάνοντες ὅλον αὐτὸ τὸ πλῆθος ὅπου διέρχεται τῶρα ἐνώπιον ἡμῶν, διότι ἐκτὸς τῆς γενόμενης εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης μεγάλης καταναλώσεως τῶν νοσῶν, παστῶν καὶ καπνιστῶν ἀριγγῶν, εἰς πολλὰς χώρας μεταχειρίζονται τὴν σάρκα τοῦ ἰχθύος αὐτοῦ ἀντὶ λιπάσματος.

Τὸ ἀτμοπλοῖον πλέον κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν καὶ ἀπομακρυνόμενον τῶν ἀκτῶν πρὸς ἀς οἱ ἰχθύες διευθύνοντο, ἀρῆκε μετ' οὐ πολὺ ὀπισθεν αὐτοῦ τὴν νομάδα ἀγέλην ἔχουσαν πλάτος μὲν ἑνὸς χιλιομέτρου καὶ μήκος ἐφ' ὅσον ἐξικνεῖτο τὸ βλέμμα. Πάμπολλα θαλάσσια πτηνὰ περιέπταντο ὑπερθεῖν τῶν ἀτυχῶν ἰχθύων, ἤρκει δὲ νὰ προσψεύσῃ τὴν ἐπιφάνειαν ὅπως συλλαμβάνωσιν αὐτούς. Μεταξὺ τῶν περωτῶν τούτων ἀλιεῶν διεκρίνοντο ἰδίως οἱ λάροι, πτηνὰ ἔχοντα πτέρυγας τοσοῦτον ἰσχυρὰς καὶ πτήσιν τοσοῦτον ταχεῖαν, ὥστε δύναται νὰ διατρέχωσι τρισχίλια χιλιομέτρα χωρὶς ν' ἀποκάμωσι.

Τὴν ἑσπέραν, μετὰ τὸ δεῖπνον, ἐνῶ ὁ Πινσῶν συνομιλεῖ μετὰ τοῦ φίλου του ἡσύχως, ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν ὁ λογιστής.

— Μὲ συγχωρεῖτε ἀν' σὰς δικκόπτω, εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς, ἀλλ' ὁ κανονισμὸς τῆς ὑπηρεσίας μοι

τὸ ἐπιβάλλει. Ἀπεφασίσατε λοιπὸν νὰ κρατήσητε τὴν κλίνην τὴν ἰδικὴν σας καὶ τὴν τοῦ μικροῦ.

— Ἀφοῦ μᾶς φιλοξενεῖτε, ἀπήντησεν ὁ Πινσῶν οὐ τὸ μέτωπον ἐπεσκιάσθη, πρέπει νὰ κοιμηθῶμεν καὶ ἡμεῖς βεβαίως εἰς κάποιον μέρος.

— Ἀναμριδύτως· σὰς παρακαλῶ μόνον νὰ ἐνθυμηθῆτε ὅτι ὀφείλετε νὰ μοι δώσητε δύο χιλιάδας φράγκα.

— Δύο χιλιάδας φράγκα! ἀνέκραξεν ὁ Πινσῶν, ἀναγεγρόμενος διὰ μιᾶς ἐκ τοῦ θρανίου ἐφ' οὗ ἐκάθητο. ἐγὼ θὰ σὰς πληρώσω δύο χιλιάδας φράγκα! καὶ διὰ τίνα λόγον, σὰς παρακαλῶ;

— Διὰ τὸν ναῦλον τοῦ ταξιδίου σας.

— Ὅριστε καὶ ἄλλο! Τί; . . . ἔσσις μὲ ταξιδεύετε διὰ τῆς βίας, δὲν ἀκούετε τὰς παρακλήσεις μου καὶ ὡς νὰ μὴ ἔφθανε αὐτὸ, πρέπει ἀκόμη καὶ νὰ πληρώσω! . . . ὦ, αὐτὸ εἶνε τεράστιον!

— Θέλετε νὰ ταξιδεύετε τὸν Ὀκεανὸν δωρεάν;

— Δὲν ἤθελα νὰ τὸν ταξιδεύσω κατ' οὐδένα τρόπον ἐγὼ· τὸ γνωρίζετε καλά. Νὰ πληρώσω δύο χιλιάδας φράγκα διὰ νὰ φύγω ἀπὸ τὴν πατρίδα μου! . . . ὦ, αὐτὸ θὰ εἶνε πάρα πολὺ.

— Ἄν μεταβῆτε εἰς τὴν δευτέραν θέσιν τὸ ταξιδίδιον θὰ σὰς στοιχίσει μόνον χίλια ἑξακόσια· ἂν συγκατατίθεσθε μάλιστα νὰ τρώγητε μαζὶ μὲ τοὺς ναῦτας, τότε ἐξοδεύετε χίλια μόνον φράγκα.

— Καὶ ποῦ θέλετε νὰ εὐρω, ἐπανέλαθεν ἀθύρμως ὁ Πινσῶν, μέσα εἰς τὴν μέση τῆς θαλάσσης αὐτὰ τὰ μυθώδη ποσὰ ὅπου μοῦ ζητεῖτε. Ἄνεχώρησα ἀπὸ τὴν κατοικίαν μου διὰ νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ Λονδίνον καὶ ὄχι τὴν Ἀμερικὴν. Μέσα εἰς τὸ χαρτοφυλάκιόν μου ἀς ἔχω χίλια φράγκα ὅλα ἅλα καὶ ὁ κόσμος ὅλος! . . .

— Συλλογίσθητε, κύριε, ὅτι ἡ Ἑταιρεία δὲν εὐθύνεται διὰ τὸ τυχαῖον συμβῆν, ἕνεκα τοῦ ὁποῦ εμεῖνατε ἐπὶ τοῦ πλοίου. Τρώγητε, πίνετε καὶ κοιμηθεῖτε ἐντὸς τοῦ πλοίου, εἰς ὅλα δὲ τὰ μέρη τοῦ κόσμου δι' αὐτὰ τὰ πράγματα ἀπαιτεῖται πληρωμή.

— Καὶ ἂν ἀρνηθῶ νὰ πληρώσω; ἂν δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ πληρώσω;

— Μετὰ μεγάλης μου λύπης θὰ σὰς περιορίσω εἰς τὸ κύτος, διὰ νὰ ὀλιγοστεύσωσι τὰ ἔξοδα ὅπως δῆποτε τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς σας. Ἄμα φθάσωμεν εἰς Νέαν Ὑόρκην τότε τὸ δικαστήριον . . .

— Πληρόν ἐγὼ, εἶπεν ὁ Βουζολῆς, καὶ αὐτὴ ἡ θυσία δὲν θὰ μοῦ φανῆ μεγάλη. Πινσῶν, ἀφοῦ εἶχα τὸ εὐτύχημα νὰ σὲ ἔχω συνταξιδιώτην.

Ἄλλ' ὁ Πινσῶν δὲν ἤκουε πλέον, ἀνεβλῶν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἄκρως τεταραχμένος. Οὐ μόνον κατέτριβεν ἐπὶ ματαίῳ ἓνα μῆνα, οὐ μόνον ἔτρεχε τὸν κίνδυνον ναυαγίου καὶ ἐπεσκέπτετο ἀκουσίως τὴν Ἀμερικὴν, ἀλλὰ τῷ ἐζήτουν καὶ δισχίλια φράγκα καθ' ἓν στιγμὴν αὐτὸς ἐπίστευεν

ὅτι ἐδικαιούτο νὰ λάβῃ ἀποζημίωσιν! Ὁ μηχανικὸς ἐξημεμένος καὶ ἀπελπισ οὐδὲ κἄν τοῦ φίλου του τὰς παρατηρήσεις ἤθελε ν' ἀκούσῃ καὶ μεταβάς ἔττη εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ πλοίου, θεώμενος ἐπὶ πολλὴν ὥραν βεβηώς τὴν πῶραν τοῦ *Kanada* διασχίζουσαν τὸ ἀφρόεν κῦμα.

Ὁ ἥλιος ἐρήπτετο τὸ ὀρίζοντα· λευκὰ τινα νερόδρια ἐκυμάτιζον ἐν τῷ αἰθέρι καὶ οἱ λάροι περιέπταντο περὶ τοῦ μεγάλου ἰστού, ἐτοιμαζόμενοι νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τοὺς βράχους ἐφ' ὧν ἔκτισαν τὴν φωλεὰν αὐτῶν.

— Ἰστίον εἰς τὸν ὀρίζοντα! ἀνέκραξεν αἰφνιδίως ὁ ἐπὶ τῆς σκοπιᾶς ναύτης.

Ὁ Πινσῶν ἐξηγέρθη τοῦ ληθάργου. Κατέναντι αὐτοῦ ἀκριβῶς ἐφάνη τὸ ἄκρον ἰστού τινος.

— Ἐρώτησε γρήγορα, μικρὲ, εἶπε πρὸς τὸν Ζωηρὸν, ἂν θὰ περάσωμεν σιμὰ ἀπὸ αὐτοῦ τὸ πλοῖον.

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ ἐρωτηθεὶς ναύτης, ἐκτὸς ἂν ἀλλάξῃ δρόμον.

Ὁ Πινσῶν σύρων μετ' ἑαυτοῦ τὸν Ζωηρὸν διηυθύνθη πρὸς τὴν γέφυραν, ὅπου ὁ πλοίαρχος τηλεσκόπιον ἐν χερσὶ κρατῶν ἐξήταξε τὸν ὀρίζοντα.

— Γρήγορα, μικρὲ, εἶπεν ὁ μηχανικὸς ἀνυπομόνως, ἐρώτησε τὸν πλοίαρχον μὲ τὰ πλέον εὐμορφα λόγια ὅπου γνωρίζεις, ἂν ἐν περιπτώσει ὁποῦ περάσωμεν σιμὰ ἀπὸ τὸ πλοῖον ὅπου ἔρχεται ἐκεῖ κάτω οἱ ναυτικοὶ κανονισμοὶ ἐπιτρέπουν εἰς αὐτὸν νὰ μᾶς ἐπιδιβάσῃ εἰς αὐτό.

Ὁ Ζωηρὸς ὑπήκουσεν, ὁ πλοίαρχος ἔσσεισε τὴν κερὰν, ἐκαθάρισε τὰς ὕλους τοῦ τηλεσκοπίου του, καὶ ἀπερίθη ἐπὶ τέλους.

— Αὐτὸ τὸ πλοῖον φαίνεται ὅτι ἔρχεται πρὸς συνάντησίν μας· ἂν περάσῃ πολὺ σιμὰ ἀπὸ τὸν *Kanada*, ἂν ὁ πλοίαρχός του συγκατατίθεται νὰ σὰς δεχθῆ, εἶμαι κατὰ πάντα πρόθυμος νὰ σταματήσω μίαν στιγμὴν διὰ νὰ ἐπιδιδαθῆτε ὁ κανονισμὸς δὲν μοι τὸ ἀπαγορεύει.

Μόλις ὁ Ζωηρὸς μετέφρασε τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν εἰς τὸν Πινσῶν, οὗτος χαιρετίσας εὐσεβάστως τὸν πλοίαρχον ἐπέστρεψεν εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ θέσιν, ὅπως ἐπιτήρῃ καλλίτερον τὸ πλοῖον, ὅπου, ἐν τῇ φαντασίᾳ του, μετέφερεν ἤδη αὐτὸν εἰς τὴν ὁδὸν *No. 11*.

[Ἐπειρὸς συνέχεια].

ΑΓΡΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Δ'

Καταιγίς.—Προλήψεις καὶ σπονδαί.—Ἡ βρῦση τοῦ χωριοῦ.—Τὰ πανηγύρια.—Αἱ προπαρασκευαί τῶν χωρικῶν.—Ἐν τῷ γέφυματι.—Ὁ ἐν τῇ πλατείᾳ χωρὸς.—Φορητὸν κερνεῖται.—Τὸ τραγοῦδι τῆς λυγερῆς.—Ἐσπερίδες.—Οἱ μεθυμένοι.

Εἶνε ὠραῖον θέμα ἡ καταιγίς ἐν τῇ ἐρημίᾳ! Βοῆ καὶ σκότος, φῶς καὶ βροντή, πῦρ καὶ ὕδωρ! Χρυσὰ ἀλύσεις κερκυνῶν περιδένουσι τὰ βουνά! Ἡ δύσις ἀστράπτει, ἡ ἀνατολή βροντᾷ! Νομίζεις ὅτι μάχονται ἐκεῖ ἐπάνω οὐράνιός τις Σευμὸρ καὶ

οὐράνιος Ἀρκθῆς! Τὰ τηλεβόλα βροντοῦσιν! αἱ σφαῖραι πίπτουσι . . . *χαλαζήδον!* Συντρίβονται αἱ ὕλοι τῶν παραθύρων μου, ἀναπηδῶσι τὰ πινάκια ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁλος ὁ πύργος σείσται ἐκ θεμελίων . . . ὑπὸ τὸν φοβερὸν βομβαρδισμὸν τῆς Δύσεως, ἣτις κατὰ μοιρικὴν ὕλως σύμπτωσιν ὑπερισχέει ἤδη καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ. Διαλύει τὰ μαῦρα νέφη τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἀποκαθιστᾷ ταχέως τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν εἰρήνην, ἀποσπῶσα τὰ θερμὰ εὐχαιστήρια τοῦ πρόσφυγος στομάχου μου, ὅστις ἀναλαμβάνει τέλος ἐν μακαριότητι περὶ ὧραν θ μ. μ. πλὴν τῶν ἀγαθῶν τῆς εὐρωπαϊκῆς εἰρήνης καὶ τῆς τουρκικῆς . . . μαγειρικῆς.

Εὐτυχῶς οἱ χωρικοὶ εἶχον ἤδη περατώσει τὴν ἐν τοῖς ἀλωνίοις ἐκκαθάρισιν τοῦ σίτου καὶ εἶχον ἀποθηκεύσει αὐτὸν εἰς ταῖς *κουβέλαις*, δηλαδή εἰς μεγάλα ξύλινα δοχεῖα ἐκ κοίλου κορμού πλατάνου κατεσκευασμένα, οὕτω δὲ ἡ βροχὴ οὐδένα ἐζημίωσε. Καὶ ἐπειδὴ τελευταῖον ἤδη δριμῶς περὶ τῶν ἀλωνίων τοῦ σίτου, ἀκούσατε δύο περιέργους προλήψεις ἐπικρατούσας κατ' αὐτά: α. τὴν ἡμέραν καθ' ἣν στρώννεται τὸ *λαζῆμα* ὁ οἶκος δὲν σαρώνεται, β. καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐν αὐτῷ ἐργασίας δὲν δίδεται εἰς γείτονα οὔτε φωτιὰ ἀπ' τὸ *φούρο* ἀκόμη.

Περιέργως καὶ ἀρχαϊκωτάτη εἶνε ἐπίσης ἡ τελουμένη σπονδὴ κατὰ τὴν περισυναγωγὴν τοῦ λειώματος εἰς ἐπιμήκη καὶ ὑψηλὸν σωρὸν, *λαρνί*, καλούμενον. Συνήθως κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην βοηθοῦσι πολλοὶ χωρικοὶ, μετὰ τὸ πέρας δ' αὐτῆς ἡ οἰκοδέσποινα κρατοῦσα λάγνον προσφέρει ὕδωρ εἰς ἕνα ἕκαστον ἵνα νιρθῇ. Ἐκείνος νιπτόμενος βαντίζει τὸ γέννημα καὶ τὸ ἀλώνιον κύκλω εὐχόμενος καὶ τοῦ γρόνου ἐν τέλει δ' ἡ οἰκοδέσποινα πλαγίως κρατοῦσα τὴν λάγνον δρομαίως περιτρέχει τὸν σωρὸν χωρὶς νὰ πέσῃ οὐδὲ σταγὼν ὕλατος κατὰ γῆς, εὐχομένη καὶ αὐτὴ νὰ γείνη τοῦ χρόνου τόσος ὁ σωρὸς, ὅσος εἶνε ὁ κύκλος τὸν ὅπου ἐκαμειν. Ἐν τῇ τελέσει τοιαύτης σπονδῆς συνέθη καὶ *τι παρατράγουδον*. Ὅτε μοι ἔδωκεν ὕδωρ νὰ νιρθῶ καὶ νὰ εὐχηθῶ, ἐνόμισα καλὸν νὰ βαντίσω ὀλίγον καὶ τὴν παρισταμένην μελαγχροινὴν κόρην τοῦ οἰκοδεσπότου. Καὶ τότε μὲν ἡ πονηρὰ μετὰ τῆς λοιπῆς βυγαλίως ἐγέλασε, λαβοῦσα δ' ἐν τέλει τὴν λάγνον ἵνα νιρθῇ καὶ ἐκείνη ἐξεκένωσε κικεντρεχῶς τὸ ἐναπομεινάν ὕδωρ ἐπ' ἐμοῦ—εὐτυχῶς ὀλίγον—εὐχηθεῖτά μοι εἰρωνικὴν εὐχὴν:

— Πάντα δροσιὰ νὰ ἔχῃ ἡ καρδιά σου ἄν τὰ νερό!

Ἐκεῖ ποῦ πέντε γέφυρα πλατάνια, Ἐκκεῖ, ἓνα μὲ τ' ἄλλο παραβγαίνουσι Πιοῦ πρώτο θὲ νὰ φράσῃ τὰ οὐράνια, Γι' αὐτ' ὅλο καὶ ἡλιότερα πηγαινῶν!

Ἐκεῖ ποῦ χορταράκι πρασινίζει
Ἐ τὴν ὥρα τοῦ ζεστοῦ καλοκαιριοῦ
Κ' ἀλουέται νερὸ ποῦ μουρμουρίζει,
... Ἐκεῖν' ἡ κόρη βρούσι τοῦ χωριοῦ.

Ἐκεῖ ἔς τὴ μαργαριταρένια βρούσι
Ἄλλου τοῦ κάμπου τὰ πουλιὰ θάροθ' ὄνε,
Κ' ἡ πεταλούδαις κ' ὄλο τὸ μελίσι
Μ' ὀλόδροσο νερὸ νὰ ποτισθοῦνε.
Καὶ τοῦ χωριοῦ τὰ κοριτσάκια πάλι
Θὰ μαζωχθοῦν ἔς τῆς βρούσης τὴ γωνιά
Νὰ νύφουνε τρανταφυλλένια κάλλη
Καὶ νὰ γεμίσουν κόκκινα σταμνιά.

Κ' ἐγὼ χωρὶς νὰ εἶμαι διψασμένους
Πόσαις φορὰς δὲν ἐρχομαι ἔς τὴ βρούτη,
Καὶ καρτερῶ ἔς τὰ χόρτα καθισμένους
Πότε θάρθῃ τὴ στάμνα νὰ γεμίτῃ
Μετὰ λυγερῆ μετὰ τὸ χυτὸ κορμὶ τῆς,
Μὲ πρόσωπο χιονάτο, τρυφερό! ...
Νὰ τῆς ζητήσω τάχα τὸ σταμνὶ τῆς
Γιὰ νὰ βουρήσω μετὰ σταλιὰ νερό!

Ἐνῶ ἀπ' τὰ χέρια τὸ σταμνὶ τῆς παίρνω
Σιγὰ τὰ δακτυλάκια τῆς ἀγγίζω,
Κ' ἐνῶ ἔς τὸ στόμα τὸ νεράκι φέρνω
Τὴν ὄψι τῆς μ' ἀγάπη ἀντικρίζω.
Μὰ τόσο κατ' τὰ μάτια τῆς τὰ μαῦρα
Μάτια πλασμέν' ἀπ' ἀστραπῆς φωτιά,
Ποῦ, μ' ὄλο τὸ νερὸ, μ' ἀνάθει λαύρα
Μέσ' ἔς τὴν καρδιά ἢ κάθε τους ματιά.

Καὶ μέσ' ἔς αὐτὰ ὁ νοῦς στρογογυρίζει,
Νοιώθω κρυφὴ λαχάρα μέσ' ἔς τὰ στήθια
Καὶ μετὰ φωνὴ ἔς ταῦτά μου μοῦ σφυρίζει:
Χίλια τραγοῦδια, χίλια παραμύθια.
Μ' ἀπὸ τὰ τόσα ἢ φτωγὴ μου πέννα
Οὐτ' ἓνα κἄν λογάκι δὲν κρατεῖ!
Ἄλλὰ πετοῦν πουλάκια φτερωμένα
Δὲ θέν νὰ σκλαβωθοῦνε ἔς τὸ χαρτί!

**

Ἄν εἰς πάντα τὰ χωρία τῆς Β. Εὐβοίας τε-
λοῦνται πανηγύρεις ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν ἐκκλησιῶν
αὐτῶν, οὔτε λόγος εὐσεβείας, οὔτε σκοπὸς ἐμπο-
ρίου ὑπάρχει—ἀλλὰ μόνον... πείνα. Καὶ οἱ συρ-
ρέοντες εἰς πᾶσαν πανηγύριν χωρικοὶ δὲν εἶνε οὐδ'
εὐσεβεῖς οὐδ' ἔμποροι ἀλλὰ μόνον ἄνθρωποι πει-
νασμένοι!

Ὅσον παράδοξον καὶ ἄν φανῇ τοῦτο, εἶνε ὅ-
μως ἀληθές. Καὶ αὐτοὶ οἱ μάλλον εὐποροῦντες
τῶν χωρικῶν δύνανται νὰ μεταλάβωσι τῶν ἀρχάν-
των μυτηρίων ὅπου τὴν θελήσωσι, καθόσον εἶνε πα-
ρασκευασμένοι πάντοτε πρὸς τοῦτο διὰ τῆς καθη-
μερινῆς αὐτῶν νηστείας. Καὶ αὐτὴ ἡ τοῦ ἐλαίου
χοψίς εἶνε λίαν μεμετρημένη. Ἄν δ' ἐρωτήσητε
περὶ κρέατος, θὰ μάθητε ὅτι ὑπάρχουσιν οἰκονο-
μισταὶ μὴ γευθεῖσαι ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν τοιοῦτου

ἀπὸ τῆς περυσινῆς πανηγύρεως. Αἱ πανηγύρεις
λοιπὸν εἶνε πράγματι βραχυτάκταις ἑορταί, δι-
ότι κατ' αὐτὰς πᾶσαι ἀνεξαιρέτως αἱ τοῦ πανη-
γυρίζοντος χωρίου οἰκογένειαι θὰ σφάζωσι γίδα
ἢ βεταῦλι, τῶν ὁποίων θὰ μετὰσχῶσι καὶ οἱ συρ-
ρέοντες ἐκ γειτονικῶν χωρίων ἀγρόται ἄνευ ἐγ-
γράφων ἢ προφορικῶν προσκλήσεων, ἐννοεῖται.
Γίνεται δὲ τοῦτο εἰς πάντα τὰ χωρία κατ' ἐναλ-
λαγὴν καὶ τρόπον τινὰ αὐτοδικαίως διὰ τοὺς ξέ-
νους, καὶ ἀνακοφεύτως διὰ τοὺς οἰκοδεσπότας.
Κατὰ μέτρον ὄρον ὁ πτωχότερος ἀγρότης ἐξοδεύει
τὴν ἡμέραν τῆς ἐν τῷ χωρίῳ αὐτοῦ πανηγύρεως
περὶ τὰς 50 δραχμάς ποσὸν κολοσσαίων δι' αὐ-
τόν.

**

Ἀπὸ τῆς μεσημβρίας τῆς 25ης—γνωστὸν ὅτι
ἡ ἑορτὴ τῆς Ἁγ. Παρασκευῆς ἑορτάζεται τῇ 26
Ἰουλίου—ἐκαστος χωρικός ἐκλέξας μετὰ τῶν
ἰδίων ποιμνίων, ἢ ἀγοράσας παρ' ἄλλου ἄγε δε-
δεμένον ἀπὸ τῶν κεράτων, μάντην κρᾶζον καὶ ἀνθι-
στάμενον τὸ μέλλον θύμα τῆς πανηγύρεως, καὶ
σφάζει αὐτὸ παρὰ τὴν θύραν τοῦ οἴκου, ἐνῶ ἡ σύ-
ζυγος ἢ ἡ κόρη ἀλείφει διὰ πικρῆς ἀσθέστου ἔξω
καὶ ἔσω τοὺς τοίχους καὶ χεῖρι διὰ πηλοῦ τὸ ἐ-
σωτερικὸν ἔδαφος τῆς οἰκοδομῆς.

Εἶνε ἡ ὥρα 5 μ. μ. Ἡ σιὰ τοῦ δυτικοῦ βου-
νοῦ ἀπλοῦται ἤδη ἐπὶ τοῦ χωριοῦ καὶ σὺν τῇ
πρώτῃ ταύτῃ ἑσπερινῇ δρόσω περιερχόμενος βρα-
δέως τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ γίνουμαι μάρτυς αὐτόπτης
τῶν διὰ τὴν πανηγύριν προπαρασκευῶν. Καί ποῦ
μὲν βλέπω γυναῖκα ζυμάνουσαν τὸ τρίτον ἤδη ἐν-
τός μικρᾶς κοίτης σαρκείδος, ἵνα ἐπαρμέσῃ ὁ ἄρ-
τος διὰ τὴν ἑορτήν, ἐνῶ ἡ θυγάτηρ καθιρίζει δε-
κάδα κεραμείων πινακίων διὰ θερμοῦ ὕδατος καὶ
τῆς ὑάλινα ποτήρια διὰ φύλλων συκῆς προστρι-
βουσα αὐτὰ, ἀλλαγῶν δὲ διὰ μακροῦ ἀκανθώδους
σαρκώδους γραῖα οἰκοδεσποῖνα ἀποσύρει τὰ πρὸ
τοῦ οἴκου ξηρὰ φύλλα, καὶ τελευταίον νεκρὸς κομ-
ψεύμενος ἀγρότης, ἐπὶ ξυλίνου χαμηλοῦ σκαμνίου
καθήμενος, δέχεται ἐπὶ τῶν παρειῶν του τὰ ξυ-
ριστικὰ γυμνάσματα ἐντίμου τινὸς δηλίκου. Νο-
μίζω ὅτι εἶνε ἡ καταλληλοτέρα πρὸς σταθμὸν θέ-
σις καὶ εὐχαρίστως ἀποδέχομαι τὸ προσφερόμενόν
μοι προσκέφαλον—δειγμα τιμῆς καὶ φιλοξενίου
διαθέσεως—ἵνα καθήσω. Ὁ ξυρίζόμενος ἔχει τὸ
πρόσωπον πλήρες σάπωνος καὶ τοὺς ὀφθαλμούς
κλειστούς· κρατεῖ διὰ τῶν χειρῶν πρὸ τῆς σιαγό-
νης εὐρύτατον καθάριον πλήρες ἀχνίζοντος ὕδατος,
ἐλλείψει κατακλήλου λεκάνης ἐντός τοῦ ὁποῦ
κλίνει τὴν μορφήν, μορφαζούσαν συνεχῶς ὑπὸ τὰς
θεωπείας κοπτεροῦ μαχαιριδίου ἀντικαθιστῶντος
ἀξιολόγη τὸ ξυράκιον. Ὁ δὲ αὐτοσχέδιος κουρεὺς
τάς τε χεῖρας καὶ τὴν κοπίδα περιφέρει ἐπὶ τῆς
ταλαιπώρου ταύτης μορφῆς μετὰ τῆς μεγαλο-
πρεποῦς ἐπιστημονικῆς ἀπαθείας χειροῦργου ἡ ὀ-
δοντοκτοῦ. Μετὰ ἡμίσειαν ὄλην ὥραν ἡ ἐργασία
περατοῦται αἰσίως καὶ ὁ νεκρὸς ἀγρότης μετὰ φι-

λαρσελείας ἀτανίζει ἐντός μικροῦ κυκλικοῦ κα-
τόπτρου, ὑπερ ἀνασύρει ἐκ τοῦ σελαγίου του,
ἀντὶ τῆς προτέρας, μορφήν καθαράν καὶ μόνον ἐ-
λίγον πεφλογισμένην ἐκ τῆς ἐγγχειρίσεως, ἧς φέ-
ρει καὶ τὰ αἵματηρὰ ἴχνη εἰς δύο μέρη, κατὰ τὴν
δεξιάν παρειάν καὶ τὸ ἀριστερὸν ὠτίον.

— Τώρα νὰ με κουρέψης καὶ λίγο Γιάννη!

Λέγει πρὸς τὸν καλλιτέχνην καὶ τὸ κούρευμα
ἐκτελεῖται διὰ ψαλλίδος πέντε ἴσπων δυνάμεως,
χρησιμευούτης διὰ τοὺς ἀνθρώπους καί... διὰ τὰ
πρόβατα. Εὐτυχῶς ἡ δευτέρη αὕτη ἐργασία, ἂν
ὄχι ἄλλο, ἐξετελέσθη τοῦλάχιστον εἰρημικῶς καὶ
ἀναίμακτως.

Ἐκ δευτέρου σταθμεῖω, ἀποδεχόμενος νέον
προσκέφαλον, πλησίον ἐτέρας τινὸς θύρας, παρὰ
τὴν ὁποίαν καθήμενη μαυρομάτα λυγερῆ ποι-
κίλλει δι' ἐρυθροῦ καὶ πρασίνου μαλλίου τὰς ἄ-
κρας τῶν στενῶν χειρῶν τῆς λευκῆς φλανέλλας
τῆς, χάριν τῆς πανηγύρεως. Κεντᾶ μετὰ τέχνης
ἄμα καὶ σπουδῆς καὶ ὅταν τὴν ἐρωτῶ: διατί
τάχα νὰ εἶνε ἡ φανέλλα κεντημένη ἐνῶ δὲν φαί-
νεται; μοὶ ἀποκρίνεται: «ὅτι τὰ μανίκια εἰς τὴν
ἄκρη φαίνονται καὶ εἶνε μὴν ἀηδία νὰ μείνουν ἀ-
κέντητα, ἐνῶ ὄλα τῆς τὰ βούχα θὰ εἶνε κεντη-
μένα».

Ἀναχωρῶν ἵνα τὴν πεισιμύσω εἶπον δῆθεν κα-
ταρώμενος:

— Νὰ βρῖσκονταν ἓνας ποντικὸς, νάρθη τὴν
νύκτα νὰ φάῃ τὰ κεντήματα τῆς φανέλλας καὶ
νὰ σ' ἐβλεπα!...

Κ' ἐκείνη μετὰ χαρίεντος ἐγώτισμοῦ:

— Ξέρεις τί θάλασσα; θᾶρενγα ἀπὸ τὸ πανη-
γύρι καὶ θὰ πῆγαινα μετὰ τὰ βώδια. Ζημὴ τοῦ
χωριοῦ θάτανε, ποῦ θὰ μ' ἔχανε!

Καὶ θὰ ἴδωμεν ὅτι εἶχε δίκαιον.

Φαντάσθητε τὴν εὐχέστον ἐκπληξίν μου, ὅ-
ταν διερχόμενος καὶ ἄλλιν διὰ τὸ αὐτοσχέδιον
κουρεῖον εἶδον ἤδη τοὺς ὄρους ἀνεστραμμένους:
τὸν πρῶτον κουρέα εἰς τὸ σκαμνὶ καὶ εἰς θέσιν κου-
ρέως τὸ παλαιὸν θύμα του. Καὶ εἶπον κατ' ἐμαυτόν:

— Οἱ ἀμοιβαίως κουρεῖς... δρᾶμα κωμικο-
τραγικῶν εἰς πράξεις δύο.

Ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς ἀνατέλλει ἀπὸ βαθέος
ἑσθρου προαγγελλομένη ὑπὸ τοῦ συνεχῶς ἠχοῦν-
τος σημάντρου. Πάντες σπεύδουσιν εἰς τὴν ἐκ-
κλησίαν κρατοῦντες μικρὰς κίτρινας λαμπάδας ἧς
ἰδίαις χερσὶ κατασκευάζουσι προστριβόντες διὰ
τῶν παλαμῶν κηρὸν ἐπὶ μακροῦ ἐστριμμένου νή-
ματος· αἱ δὲ γυναῖκες φέρουσι προσέτι πινακίον
βεβρασμένου σίτου καὶ ποτήριον μαύρου οἴνου.
Εἰσερχόμενοι εἰς τὸ ἐκκλησιδίου ἀποθέτουσι τὴν
προσοράν, ἀνάπτουσι τὰς λαμπάδας, σταυροκο-
ποῦνται, ἀσπαζόνται πάσας τὰς εἰκόνας καὶ ἀ-
πέρχονται εἰς τὸν οἶκον ὅπου ἀναμένει αὐτοὺς ποι-
κίλη ἐργασία πρὸς ὑποδοχὴν τῶν πανηγυριστῶν,
οἵτινες ἀφικνοῦνται περὶ τὴν 10 ἢ 11 ὥραν, ὑπο-

λογίζοντες ὅτι θὰ εἶνε ἤδη ἑτοιμον τὸ γεῦμα.

Ἐφρόντισα νὰ λάβω πρόσκλησιν παρὰ τινος ἐγ-
κρίτου χωρικοῦ καὶ μετέγω τοῦ γεύματος ἀλλὰ
μᾶλλον ὡς θεατῆς ἢ ὡς συνδαιτυμῶν. Ἡ τραπέζα
εἶνε στρογγύλη, χαμηλὴ τόσον, ὥστε νὰ δύναται
τις νὰ τρώῃ ἀνέτως ἐπ' αὐτῆς κατὰ γῆς καθή-
μενος καὶ ἐστρωμένη διὰ κυανολεύκου ἐγγυρίου
ὑφάσματος καθαρῶτατος. Ποικιλία φαγητῶν ἐν-
νοεῖται ὅτι δὲν ὑπάρχει, ἀπὸ πελωρίου λέθητος
κενοῦται ἐντός εὐρέος πινακίου πηλίνου κρέας μετὰ
κρομμύων καὶ δροζῆς, τὸ ὅποιον ἀποτίθεται ἐπὶ
τοῦ μέσου τῆς τραπέζης· ἀπὸ τῶν διαφόρων δὲ
πειναλέων σομάτων μέχρις αὐτοῦ ἀρχεται ἀμέσως
συνεχῆς τακτικὴ κίνησις τῶν περονῶν καὶ προτα-
λισμοὶ σιαγόνων, οὔτως ὥστε ἐν ἀκαρεῖ τὸ πινακίον
κενοῦται, πληροῦται ἐκ νέου καὶ πάλιν, καὶ πάλιν
... Ἡ γεῦσις τοῦ φαγητοῦ δὲν εἶνε δυσάρεστος,
ἔχει ὅμως τὸ ἀνοῦσιον ἐκείνο προσὴν τῆς ἀφρονίας
καὶ μοὶ ἐνθυμίζει τὸ στρατιωτικὸν συσσίτιον, τοῦ
ὁποῦ τοσάκια μετέσχον ὅπου τὴν τιμὴν
νὰ ὑπερῶ ὡς σκαπανεύς. Εἶχον ὅμως τὴν φιλό-
φρονα μέριμναν ἐξαιρετικῶς δι' ἐμὲ νὰ παρασκευ-
άσωσι μικρὰ τεμάχια κρέατος ἐν ὄσελῳ ἐψημένα
καὶ μετὰ δριγάνου ἀφρόνου κεντημένα, τὰ ὁποῖα
ἦσαν ἀληθῶς νοστιμώτατα. Ἐνώπιον τῆς πείνης
πᾶσα ὀμιλία τρέπεται εἰς φυγὴν καὶ ἐν τῇ παρα-
ταταμένη ἐκείνῃ σιγῇ μετὰ προσοχῆς περιεργα-
ζομένη τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ οἴκου.

Καὶ ἡ μὲν ὀρορὴ εἶνε παρμελίαινα ἐκ τοῦ κα-
πνοῦ τῆς ἐστίας ἀδυνατοῦντος νὰ ἐξέλθῃ κατ' ἐυ-
θεῖαν διὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ τετραμμένης στέγης καὶ
ἐπιπλέοντος καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν διὰ μι-
κροῦ δὲ τοίχου, ὕψους ἐνός μῶλις πήχεως δῆρη-
ται ἡ ὅλη οἰκοδομὴ εἰς δύο σχεδὸν ἴσα τμήμα-
τα τὸν θάλαμον καὶ τὴν ἀποθήκην. Καὶ ὁ μὲν
θάλαμος ἐν ᾧ καθήμεθα περιέχει τὰ ἐλαφρότερα
οἰκιακὰ σκεῦη: πρασίνην κασέλλα, σωρὸν μαλ-
λίνων σκεπασμάτων, δέσμας νημάτων ἀνηρημέ-
νας ἐπὶ τοῦ τοίχου, ὀγκώδη κονδάρια χρωματι-
στῶν μαλλίων ἐκκερμητῶν ἀπὸ τῶν χονδρῶν δοκῶν
τῆς ὀρορῆς, μακρὸν ἀλβανικὸν ὄπλον παρὰ τὴν
γωνίαν, ποιμενικὴν βλάβον, πέλεκυν καὶ ξυλίνον
πύον, τετραυρμένην ἀρέμην καὶ παλαιὸν ἀργα-
λεῖδον καὶ μέσῳ ὅλων τούτων δύο μικροὺς ἀντι-
προσώπους τοῦ πολιτισμοῦ: θαμβὸν καθρέπτην
καὶ—ἀπίστευτον ἀληθῶς—βυραρὸν φύλλον Ἀ-
σμοδαίου διὰ τεσσάρων κερπίδων ἄνω τῆς θύρας
προσηλωμένον περιέχον εἰκόνα ἐν ᾗ φαίνονται οἱ
κν. Τρικούπης καὶ Κουμουνοῦδου: ἑτοιμοὶ πρὸς
ἀμοιβαίαν γρονθοκοπίαν. Ἐκ περιεργείας ἠρώτησα:

— Τί ζωγραφικὴ εἶν' αὕτη;

Καὶ ὁ οἰκοδεσπότης σταματῶν πρὸς στιγμὴν
πρὸ τῶν χειλέων τὴν καταφορτὸν περόνην μετ' ἀ-
πακρίθη:

— Ἄμ' γράμματα δὲν ἔξερω, μὰ θεοῦ πῶς
εἶνε τίποτε φράγχοι μετὰ χιλιάτηδες—εἶχαν ἐρθεῖ
καὶ ἔς τὸ Ξηροχώρι τὰ πρόπερι...

Ὅποια ἀκουσίως σατανική ἀπάντησις!

Ἡ ἀποθήκη περιέχει τὰς κοιθέλας καὶ τοὺς πίθους, ἦτοι δοχεῖα σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου καὶ ἐλαίου. Περιέχει προσέτι σκαρίδας, ἄροτρα, σκαπάνας, πλεξίδας σκορδάων καὶ κρομμύων καὶ ποικίλα σκεύη τοῦ ἀγοστήσιου βίου. Σημειωτέον δ' ὅτι πρὸς τοὺς ἄλλους ἡ ἀποθήκη χρησιμεύει τὸν χειμῶνα ὡς θερμὸν ἄστυον τῶν βοῶν καὶ τῶν ὄνων, οἵτινες συνειθισμένοι νὰ εἰσέρχονται ἐν τῷ οἴκῳ τότε, μετ' ἀσελείας εἰσάγουσι καὶ νῦν τὰς κεραλάς διὰ τῆς θύρας ὡς οἰκιστάτοι φίλοι ἢ καὶ ἀπρόσκλητοι εἰσέρχονται οὐχὶ σπανίως.

Ἄλλ' αἱ προπόσεις με ἀποσπῶσιν ἀπὸ τῶν παρκατήρσεων τούτων. Ἐκαστος λαμβάνων ποτήριον πλήρες οἴνου — ὁ πολιτισμὸς κατήργησε τὴν ποιητικὴν πλώσαν — εὐχεται εὐτυχίαν, εὐχόταν κλπ. εἰς τὸν οἰκοδεσπότην καὶ τοὺς ἄλλους, ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἐμέ: *μά γ' ἴσθ' ἡ πλοῦσια κ' ἔμμορρη ἢ καλὴ τύχη ἢ δεῖ ἀγαπᾷ ἢ καρδοῦλά μου!* Εἰς τὰς ποικίλας ταύτας εὐχὰς τῶν ἀγαθῶν μου φίλων μειδιῶν ἀπήντησα διὰ τῆς παλαιᾶς μου ἐκείνης προπόσεως, μετ' ἣ ἠγέρθη κ' εὐχηθεὶς αὐτοῖς *καλὸ βράδυ ἀνῆλθον εἰς τὸν πύργον μου πρὸ πάντων ἵνα φάγω, ἔτι δὲ ἵνα ἀναπαύθω ὀλίγον κ' εἰτοιμασθῶ διὰ τὸν μέγαν χορὸν τῆς πλατείας, ὃν λίαν ἀνυπομόνως προσμένω.*

* *

Δὲν εἶνε εὐρεῖα ἡ μεταξὺ τῶν οἰκίων κειμένη πλατεία τοῦ χωρίου, ἀλλ' εἶνε ὀμαλὴ, καθαρὰ καὶ σκιαζέται ὑπὸ συστάδος μωρεῶν καὶ ἀναδεδεμένων κλημάτων. Ὁ χορὸς ἀρχεται ἐν αὐτῇ ἀπὸ τῆς 3 μ. μ. ὥρας κατ' ἀρχὰς ψυχρὸς, ἀνοῦσις, μόλις ὑπὸ πέντε ἢ εἰς βραδυκινήτων χωριῶν, ἠχοῦντος τοῦ *τομπάνου* καὶ κλαυθμηζούσης τῆς *καρμουζίας*· ἀλλὰ βαθμῆδὸν ἐμψυχούται, θερμαίνεται καὶ φθάνει στιγμῇ, καθ' ἣν χορεύουσι τεσσαράκοντα περίπου ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Οἱ μὴ χορεύοντες ἀφροίζονται ἐν πυκνοῖς ὀμίλοις περὶ τοὺς χορευτὰς ἢ περὶ τὸ φορητὸν καφενεῖον τῆς πανηγύρεως. Ἐπερ διὰ τὸ παράδοξον τῆς θέας εἶνε, νομίζω, ἄξιον συντόμου περιγραφῆς. Δύο μικρὰ ξύλινα ἐρμάρια εἶνε θεθειμένα κατὰ γῆς εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς ἴσου μέτρου τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ἄλλου· ἐπ' αὐτῶν ἀπλοῦται μακρὰ σανίς, ἀποτελοῦσα οὕτω αὐτοσχέδιον buffet. Δωδεκάς ποτηρίων, δεκάς μικρῶν κυβίων, παντὸς χρώματος καὶ σχήματος, *τενεκές* παντοχραίων λουκουμιῶν καὶ μία ἀνημμένη φουβὸὺ πρὸς κατασκευὴν τοῦ καφῆ ἵστανται κατὰ σειρὰν ἐπὶ τῆς σανίδος, ὁμοίως δὲ καὶ ποικιλόχρωμος *βουλέττα*, ἀποδίδουσα ἀντὶ μιᾶς πεντάρας πέντε λουκούμια ἢ 25 λεπτὰ τῷ κερδίζοντι. Δύναται τις θυμῶς νὰ εἴπῃ ὅτι μόνον τὸ ἐπάνω πάτωμα εἶνε καφενεῖον, διότι τὰ κάτω πατώματα, ἦτοι τὰ ἐρμάρια, περιέχουσι ποικίλας πραγματείας ἄλλας, πρὸ πάντων δ' ὄψασματα, ἐν οἷς διακρίβουσι μεγάλα χρωματιστὰ *μανδήλια*,

φέροντα ξιφῆρη τὸν ἥρωα Μάρκον Βότσαρη. Τὸ καφενεῖον τελειότερον τῶν παρ' ἡμῖν, χορηγεῖ πρὸς εὐκολίαν τῶν πελατῶν αὐτοῦ καφὲν *πεντάριον* καὶ καφὲν *δεκάριον*. Ἀλλὰ καὶ ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ πληροὶ δλόκληρον κύπελλον ἢ κυβίον, ἂν θέλετε, μόνον δὲ δι' ἀδράς προσοχῆς κατορθῶναι τέλος νὰ ἐννοήσω ὅτι ἡ ἐλαστικότης τῶν τιμῶν προέρχεται ἐκ τούτου· ὅτι ὁ μὲν *πεντάριος* κατασκευάζεται διὰ τῶν ἀποσταλαγματῶν ἐνὸς κυβίου, ὁ δὲ *δεκάριος* διὰ τῶν ἀποσταλαγματῶν δύο τοιούτων — διαφορά σπουδαία! Σημειωτέον ἐν τέλει ὅτι δλόκληρον τὸ κατὰστημα εἶνε τοιοῦτον, ὥστε νὰ φέρσται ἐπὶ βράχως ὄνου ἀπὸ πανηγύρεως εἰς πανηγύριν.

Ὁ χορὸς εἶνε ἤδη ἐν τῇ ἀμῆ του! Μέσῳ τοῦ ἤχου τῶν χορευτικῶν ὀργάνων ὑποληθάνουσι οἱ συριγμοὶ τῶν ἐνθουσιῶντων χορευτῶν, ἔτι δὲ οἱ τριγμοὶ τῶν στενῶν ὑποκαυσιῶν καὶ ὁ μεταλλικός ἤχος τῶν ταλαντευομένων ἀργυρῶν νομισμάτων, ἅτινα φέρουσιν ἀφθόνως αἱ χορεύτριαι. Αἱ τῶν ἀνδρῶν ἐνδυμασίαι εἶνε μονότοναι καὶ ἀπλοῦσταται, μόνον δ' αἱ ποικιλόχρωμοι τῶν γυναικῶν στολαὶ καθιστῶσιν ἀληθῶς γραφικὴν τὴν ὄλην ἄλυττον τοῦ χοροῦ. Τὸν χορὸν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σύρουσιν οἱ ἄνδρες, χορεύουσι δ' ἐκτὸς μικρῶν ἐξαιρέσεων ἀθλίως. Κατ' ἔθιμον δὲ ὠραῖον, ὅταν σῦρη τις τὸν χορὸν σπεύδουσιν οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι νὰ *ράγουσιν* αὐτὸν, δηλαδὴ κρατοῦντες ἐν τῇ χειρὶ ὄβολον, (σπανίως δὲ δισκόλον) ἀναικιστοῦσιν αὐτὸ ἐπιδεικτικῶς ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τοῦ χορευτοῦ, εἶτα δ' ἀποδίδουσιν εἰς τὸν *καρμουζιάρη*, ὅστις μετὰ θαυμασίας δραστηριότητος βίπτει διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ νόμισμα ἐν τῷ κόλπῳ κρατῶν διὰ τῆς ἐτέρας ἐν παρατάσει μίαν καὶ τὴν αὐτὴν *νῶτα*, ὡς τέτιξ, κ' ἐπαναλαμβάνων ἐγκαίρως τὸ μουσικὸν τεμάχιον. Ἄλλ' ἔτι μάλλον ἀξιοθαύμαστος εἶνε ἡ *δξυδέριαι*, δι' ἧς ἀκολουθῶν τὰς κινήσεις τῶν παρισταμένων κατορθοὶ πολλάκις ἐναερίως διὰ τῆς χειρὸς ν' ἀρπάζῃ τὰ ὑπ' αὐτῶν βριπτόμενα νομίσματα χωρὶς νὰ χάνῃ τὸν χορὸν τῆς χορευτικῆς του μουσικῆς.

Τέλος πάντων σύρουσι τὸν χορὸν καὶ αἱ γυναῖκες, καὶ πρώτη τεσσαρκοντοῦτις ἄσχημος χωρική κοντὴ καὶ παχὴ ἐκ τοῦ προνομιούχου χωρίου τῆς ἀσχημίας τοῦ Ἀγριοβοταρίου μετ' αὐτὴν ἄλλα καὶ αὐτὴ ξένη, μετρία καθ' ὅλα, καὶ ἄλλα καὶ ἄλλα... Ἐκ συμπόσεως πᾶσαι ἐστερημένοι καὶ τοῦ ἐλαχίστου θελητήρου! Ἀλλὰ μετὰ τὰς ἀνοουσίας ταύτας μορράς, δῆθεν ἄκουσα καὶ δυσκόλως ἐνδοῦσα εἰς παρακλήσεις ἐξαδέλφου τῆς, προσέρχεται καὶ σῦρει τὸν χορὸν ἕνευ βαρέων στολισμῶν, ἀλλὰ κομψῇ, χαρίεσσα, δροσερὰ καὶ εὐμορφος χωριτοπούλα, — αὐτὴ ἐκείνη ἡ γῆθς κεντούσα τὰς χειρίδας τῆς φανέλλας παρὰ τὴν θύραν τῆς!...

* *

Καὶ πρῶτον ἔχει ξανθὴν τὴν κόμην καὶ μέλα-

νας τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐπειτα ἔχει λευκὴν, διαυγῆ τὴν ὄψιν, ῥοδαλὸν τὸ χεῖλος καὶ τελείαν κατατομὴν ἀρχαίου ἐλληνικοῦ ἀγάλματος, δσάκι μὲνει πρὸς στιγμὴν ἀκίνητος. Εἶνε εὐθὺ καὶ λυγρὸν τὸ σῶμά τῆς, ἀριστοκρατικῶς μικραὶ αἱ χεῖρες καὶ ἐλαφρῶς ἀναπλάσσεται ἐν τῇ ῥυθμικῇ κινήσει τοῦ χοροῦ κόλπος καλλιτεχνικῶς τέλειος κατὰ τὰς πτυχὰς ὡσεὶ Κερυάτιδος τοῦ Ἐρεχθίδου. Συγχωρήσατε τὸν θαυμασμόν μου! Εἶνε ἡ πρώτη ἀληθῆς ἐλληνικὴ καλλονὴ ἣν ἔγω ἀπέκλιψα μου. Οὐχὶ ἐστρεβλωμένη καὶ ἠχημαλωτισμένη ἐν στηθοδέσμῳ καὶ ἐν ἐσθῆτι παλωρῆ καὶ σεσυρμένη τρεῖς πῆγεις κατὰ γῆς, μηδ' ἀνυφουμένη τέσσαρας δακτύλους ὑπὲρ τὸ ἔδαφος διὰ ὑποδηματίων **Henri IV** ἐπὶ τὸ κομψότερον. Μόνον αἱ χροαικοπημένοι δεκαοκταετίδες γεροντοκόραι τῶν πόλεων ἔχουσιν ἀνάγκην τῶν παραλόγων τούτων δανειῶν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ συρμού· ἡ δεκαοκταετής χωριτοπούλα μου ἔχει ἀκατὰ κομψὸν τὸ σῶμα καὶ ἄνευ τοῦ στηθοδέσμου, ἔχει ἀκαρῶντως ὑψηλὸν κ' εὐθὺ τὸ ἀνάστημα καὶ ἄνευ τῶν ὑψηλῶν ἐκείνων ὑποδηματίων τῶν τιμωμένων διὰ τοῦ ὀνόματος ἐνὸς τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας...

Ὅλα τὰ βλέμματα προσηλθύνονται ἐπ' αὐτῆς, βλέμματα θαυμασμοῦ ἢ φθόνου, κ' ἐκείνη σῦρει τὸν χορὸν διὰ τοῦ μικροῦ ἐρυθροῦ μανδηλίου τῆς, ἀπαράμιλλος τὴν στάσιν, τὴν χάριν, τὴν τέχνην τοῦ βήματος, λυγίζουσα τὸ σῶμα ὡς κάλαμος καὶ ὡς ὄφρις περιελισσομένη. Κ' ἐνῶ οἱ πόδες χορεύουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, χορεύει ἀκόμη γλυκὺ βλέμμα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπαγωγὸν μειδίαμα ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς. Κ' ἐνῶ ἡ βάναισος ἐκείνη ὀρχήστρα ἤχει τὴν μονότονον τοῦ χοροῦ μελωδίαν, ἐτέρως τις αἰθερία μελωδία, μετ' ἐπιχαρίτος ἐγωῦτισμοῦ ἀποπειρημένη ἐξ αὐτῆς τῆς χορευτρίας — κλέπτω ἰδέαν τοῦ Βύρωνος — νομίζεις τις ὅτι συννεοῦται εἰς ἄρρητον ἄσμα, τοῦ ὁποῦ οἱ πτερωτοὶ στίχοι μεταφραζόμενοι εἰς ἀτέχνους δεκαπεντασυλλαβούς θὰ ἦσαν περίπου οἱ ἐξῆς:

Δίετι πῶς σέρνω τὸ χορὸ! κ' ὁ κάμπος λουλουδίσει,
Γὰ νὰ πατοῦν τὰ πόδια μου ἔς τὴν ἀνθισμένη γῆ του,
Κ' ἕνα πουλάκι ἔς τὸ δέντρο γλυκὸ τραγοῦδι ἀρχίζει,
Ἵν νὰ μοῦ λέῃ τὸ σκοπὸ μὲ τῇ γλυκεῖα φωνῇ του.

Καὶ φέρει τὸ εὐμορφότερον ὄνομα τοῦ κόσμου — διότι ὀνομάζεται — *Εὐμορφοῦλα*. Ἐγὼ θυμῶς, ἂν θέλετε, τὴν ὀνομάζω καὶ Προσθῶν Ἀρτέμιδα... Ὡς ἐν ὄνειρῳ, ὡς ἐν βαθεῖ ῥεμβασμῷ κλειῶ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ μοὶ φαίνεται ἡ περιαλλῆς ἀγρότις μυστηριώδης τῆς ζωογόνου τῆς ἀρχαίου ἀγάλματος τῆς θεᾶς!

Δὲν ὑπάρχει ἐνταῦθα τὸ κάλλιστον ἀθηναϊκὸν ἔθιμον τοῦ ἀνάπτειν πυρὰς ἐν ταῖς ὁδοῖς κατὰ τὰς ἐσπέρας μεγάλων ἐορτῶν. Ἐνῶ ὅλοι ἀγρυπνοῦσιν, ὅλοι εὐωχῶνται ἐν ταῖς οἰκίαις, ἐξωτερικῶς τὸ χωρίον εἶνε κτασκότεινον καθόσον μάλιστα οὐδὲ παράθρα ἔχουσιν οἱ ἀγροτικοὶ οἰκίσκοι, δι-

ὦν νὰ ὑποφώσῃ τὸ ἀμυδρὸν φῶς νυσταλέου τινὸς λύχνου ἀνηρημένου ἀπὸ τοῦ τοίχου καὶ φωτίζοντος τοὺς τῆδε κάκειτε ἐξηπλωμένους χωρικούς, τρώγοντας, πίνοντας, ἀδοντας καὶ τινὰς μακρῶς περὶ τὴν τράπεζαν κοιμωμένους. Μακρόθεν δ' ἀκούων τις τὰς κρυγὰς, τὰς ὠρυγὰς ἐκείνας τῶν εὐθυλοῦντων ἐν τῷ βαθεῖ σκότει τῆς νυκτὸς, ὑπολαμβάνει, ἂν ὀλίγον δεισιδάμων τυγχάνῃ, τὴν νυκτερινὴν ταύτην εὐωχίαν, εὐωχίαν δαιμόνων ἢ βουκολόων, ὅποταν μάλιστα σὺν ταῖς φωναῖς τῶν κυρίων τῶν καὶ οἱ πολυπληθεῖς ὄνοι δεδαιμένοι ἐν ταῖς ἀλωνίσις σκαπίζουσι περιχαρῶς ὡσεὶ συνεορτάζοντες κ' ἐκείνοι. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι μέσῳ τῶσων κρωγμῶν κροακῶν ἀκούονται καὶ ἀκωνθυλλίδων μελωδία, ἀλλὰ τόσον ὀλίγα! Ἰδίως διὰ τῆς θύρας ἐνὸς οἰκίσκου μικρὸν ἠνεωγμένης κρυσταλλίνῃ φωνῇ γυναικὸς μετὰ σκανδαλίζει τόσον, ὥστε πλησιάζω, πλησιάζω καὶ γίνομαι ὠτακουστής — ὡς ὑπηρετῆς — ἵνα μὴ εἰσερχόμενος ταράξω τὴν ἄδουσαν:

Γραμματικὸν — Ρουσαί: μ', ναί! —
Γραμματικὸν — μακέλλεφαν ἔς μαυρομάτας πόρτα
Κ' ἐπήκινε — Ρουσαί: μ', ναί! —
Κ' ἐπήκινε τὸ αἶμά του ἄν σιγανὸ ποτάμι
Κ' ἡ μάνα του — Ρουσαί: μ', ναί! —
Κ' ἡ μάνα του τὸ μάζουε μ' ἕνα χρυσὸ μαντηλι!

Κατηραμένη ἀτυχία! μικρὸν παιδίον ἦνοιξε τὴν θύραν καὶ ἐγὼ φωραθεὶς ἐγκληματίας ἠνεγκάσθην νὰ εἰπέλω καὶ ν' ἀπολέσω τὴν συνέχειαν τοῦ ὠραίου ἄσματος, τὸ ὁποῖον κατ' οὐδένα λόγον ἔστερεξε νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ εὐμορφος ἀοιδός, ἥτις ἦτο αὐτὴ ἐκείνη ἡ εὐμορφος χορεύτρια τῆς ἡμέρας, ἡ βασίλισσα τῆς ἐορτῆς, ἡ ξανθὴ καὶ μελανόφθαλμος *Εὐμορφοῦλα*. Καὶ ὅταν μετὰ ματαιῆς παρακλήσεως ἐπὶ τέλους τὴν ἠρώτησα διὰ τί δὲν ἐξακολουθεῖ τάχα τὸ ἄσμα τῆς νὰ τὴν ἀκούσω, πονηρῶς μειδιῶσα, τί νομίζετε ὅτι μοὶ ἀπήντησε;

— Μάλιστα! γὰ νὰ μὲ βάλῃς ἔς τὸν τύπο!...

— Καὶ τώρα τάχα; θὰ γράψω ἴσα ἴσα πῶς εἶσαι κακὴ καὶ πεισματάρη.

— Θὰ βάλω δὲ κ' ἐγὼ τὴ γάτα μας νὰ κλαίῃ! ... Ἵν πως μὲ ἔξερουν, βλέπεις, ποῖά εἶμαι. Ἐμμορφοῦλα θὰ γράψῃς· εἶν' ἕνα σωρὸ Ἐμμορφοῦλαις ἔς τὸ χωρίον.

* *

Θρηνοὶ καὶ κοπετοὶ μ' ἀπέσπασαν ἀπὸ τῆς θελητικῆς ταύτης συνομιλίας. Πρηνὴς παρὰ τινι γωνίᾳ τεσσαρκοντούτης ἄνθρωπος, ἔλκει βαγδαίως τύπτων διὰ τῶν χειρῶν τὴν κεφαλὴν. Κ' ἐνῶ μετ' ἀπορίας καὶ οἴκτου ἐπλησίασα πρὸς αὐτὸν, οἱ λοιποὶ οὐ μόνον ἀνάλητοι ἔμενον ἀλλὰ καὶ ἐγέλων ἐν εὐθυμίᾳ. Τί εἶχεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος; Τὸ ἔμαθον ἀμέσως· ἐπιέν οἶνον πολὺν κ' ἐμέθυσεν, εἶχε δὲ τὸ παράδοξον ἰδίωμα ἐν τῇ μέθῃ νὰ κλαίῃ τὸν πάππον του, τὴν μάμμην, τὸν προσπίππον καὶ ὄλων τῶν προγόνων τὴν χορεῖαν ἀπὸ πέμ-

πτης ἢ ἕκτης γενεᾶς. Τὴν αὐτὴν στιγμήν εἰσέρχοντο διὰ τῆς θύρας δύο ἄλλοι εὐθυμότεροι μεθυσιμένοι· καὶ ὁ μὲν ἐχορησίμευεν ὡς ὄνος φέρον σαμάριον καὶ ὄλην τὴν λοιπὴν πανοπλίαν, ὁ δὲ ἦν ἀναβάτης ἐπὶ τῆς βάρους τοῦ ἀναθρώπου καθήμενος ἀφελéstατα. Τοσούτω δὲ λαμπρῶς ὑπεκρίνετο τὸ πρόσωπον ὄνου ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ὥστε οὐ μόνον τετραποδῆται ἐβάδιζον καὶ ὄνου φωνὴν ἀπειμιεῖτο, ἀλλὰ καὶ δοῦκα ἀχύρου ἀστειῶς προσενεχθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τινος λαμψοῦς ἐμάσσησεν. Ἡ τραγικωτέρα ὄμως μέθη ἦτο ἄλλον τινός, ὅστις ὑπτιος κ' ἐσταυρωμένος τὰς χεῖρας ἔχων ἐν διηνεκεῖ ἀκινήσιμῃ, ἀπάντα εἰς πᾶσαν ἐρώτησιν, ὅτι αὐτὸς ἀπέθανε πλέον, ὅτι πρέπει νὰ φέρουν τὸν πικρὸν καὶ νὰ τὸν θάψουν μάλιστα ἐγκαίρως, διότι εἶνε ζέστη καὶ νὰ μὴ βρωμίση!

Τοιαῦται αἱ ἐκ τῆς πανηγύρεως ἐντυπώσεις μου. Τὴν δευτέραν ἡμέραν ἐπανελήθη ὁ χορὸς, ἀλλὰ ψυχρότατος ἦδη καὶ περὶ τὴν 5 ὥραν μ.μ. τὸ χωρίον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν μονότονον αὐτοῦ τροχίαν, ἀρ' ἤς θὰ ἐξέλη τὴν 26 Ἰουλίου 1883.—λοιπὸν καὶ τοῦ χρόνου!

5 Αὐγούστου 1882.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΟΝ ΛΥΚΕΙΟΝ

ἐν Ἀμερικῇ.

Ἐν Πενσυλβανίᾳ εἴκοσι περίπου χιλιόμετρα ἀπὸ τῆς Φιλαδελφείας κεῖται τὸ περιβόητον λύκειον τῆς Σουαθμύρης.

Τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦτο περιελαμβάνει περὶ τοῦς τριακοσίουσιν μαθητὰς εἰς μικτὸν ἄρρενα καὶ θήλαζ ὁμοῦ ἀκροῦνται τῶν αὐτῶν μαθημάτων, ἐν ταῖς αὐταῖς αἰθούσαις συνδικασκεδάζουσι καὶ συντρέφουσι, ἐν λόγῳ συζῶσιν ἐντελῶς καὶ οὐδέποτε, οὐδέποτε ἀποχωρίζονται, ἐκτὸς ἐννοεῖται ὅταν μεταβαίνωσιν εἰς τοὺς κοιτῶνάς των νὰ κοιμηθῶσι.

Μικτὸν ἐκπαιδευτήριον! Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε βεβαίως ἀνατροπὴ πικρῶν τῶν ἐν Εὐρώπῃ περὶ ἀγωγῆς καὶ ἐκπαιδύσεως γυναικῶν ἰδεῶν. Ἐν Ἀμερικῇ τὸ πρᾶγμα φαίνεται ἀπλούστατον.

Ἐὰν ὁ ἀναγνώστης ἐπιθυμῇ νὰ μ' ἀκολουθήσῃ, μετὰ χαρᾶς ἀναλαμβάνω νὰ τὸν ὀδηγήσω διατρέχων μετ' αὐτοῦ τὰς ἀπεράντους αἰθούσας καὶ τοὺς πολυελεῖτους διαδρόμους τοῦ λύκειου καὶ νὰ τῷ γνωρίσω τοὺς ἀξιολόγους αὐτοῦ κατοίκους, θήλας τε καὶ ἄρρενας.

Τὸ λύκειον κεῖται ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἐν τόπῳ καταρτύῳ ὀπίσω δὲ αὐτοῦ ἐκτείνεται μέγα ἄλλος περιέχων παντοῖα παιγνίδια προσιτὰ εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητρίδας. Αἱ μεγάλαι δὲ αὐταὶ ἐκτάσεις, ἐνθ' ἀνακνέει τις ἀέρα καθαρὸν καὶ ζωογόνον, εἶνε καταλλήλοτατα ὡς τόπος ἀγωγῆς ἢ μᾶλλον ἀνατροφῆς τῆς νεότητος.

Τὸ λύκειον ἰδρῦθη ὑπὸ ἐπιτίμης *κουακέρων*, οἵτινες, ὡς γνωστὸν, εἶνε μία τῶν πολυκρίμων

προτεσταντικῶν αἰρέσεων, ἧτις εἶνε καὶ ἡ ἐπικρατούσα ἐν τῷ λυκεῖῳ, οὐ οἱ μαθηταὶ κατὰ τὸ πλεῖστον εἶν' ἐξ οἰκογενεῶν *κουακερικῶν*.

Ἐπειδὴ ἤμην ξένος ἔτυχον ὑποδοχῆς ἐξαιρέτου καὶ ἐγκαρδίου, εἰς δὲ τῶν καθηγητῶν εὐπρεπῆθη νὰ μὲ ὀδηγήσῃ εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ καθηδρύματος. Ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταὶ εἶνε καὶ θήλας καὶ ἄρρενες, θήλας καὶ ἄρρενες εἶνε καὶ οἱ καθηγηταί. Ὅθεν καίτοι τὸ X καὶ τὸ Y φύσει δὲν εἶνε τοιαῦτα ὥστε νὰ ἀπασχολῶσι τὴν λαμπρὰν καὶ εὐκίνητον φαντασίαν τῶν γυναικῶν, ὄμως ὁ καθηγητὴς τῶν ἀνωτέρων μαθηματικῶν ἐν τῷ λυκεῖῳ τούτῳ εἶνε θελακτικωτάτη νεαρὰ γυνή.

Καὶ πολλοὶ δὲ καθηγηταὶ τῶν λατινικῶν καὶ τῆς χημείας αὐτῆς εἶνε γυναῖκες. Περὶ δὲ τῆς βραβεικῆς καὶ τῶν ἄλλων γυναικείων ἔργων μὴ ἐρωτᾶτε, οὐδεμίαν περὶ αὐτῶν φροντίδα λαμβάνουσι· διότι νεᾶνις ἀποφοιτῶσα τοῦ λύκειου δύναται ἀξιόλογα νὰ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τί χρησιμεύει ἢ δακτυλήθῃ. Ἐὰν δὲ χάριν τοῦ ἀνδρός της δὲν θὰ δυναθῇ ἡμέραν τινὰ ἐν ταξιδίῳ τοῦλάχιστον νὰ λάβῃ εἰς χεῖρας τὴν βελόνην, ἀλλ' ὅμως θὰ δύναται καθ' ἡμέραν νὰ κατακλήθῃ τὰ ὄτ' αὐτοῦ ἀπαγγέλλουσα χωρὶς τοῦ Σοφοκλέους ἢ τοῦ Ὀρατίου καὶ λύουσα πολὺπλοκὸν τι μαθηματικὸν πρόβλημα.

Διερχόμεθα μακροὺς καὶ εὐρυτάτους διαδρόμους πλακοστρώτους, ὧν ἑκατέρωθεν εἶνε αἱ αἰθούσαι τῶν παραδόσεων, μόνον ἐπιπλα ἔχουσαι τὸν αἰώνιον ἐκεῖνον μαῦρον πίνακα κρεμάμενον ὀπίσθεν τῆς ἔδρας τοῦ καθηγητοῦ, θρακίνα μετὰ γραφείων, παραλλήλως τεταγμένα καὶ τινες γεωγραφικοὺς πίνακας.

Σήμερον εἶνε Κυριακὴ καὶ οἱ μαθηταὶ δὲν φαίνονται πούθεν· μόνον δὲ τεκμήριον τῆς ἐν τῷ καταστήματι παρουσίας των εἶνε αἱ ἑκατοστύες τῶν πέλων, οἵτινες κρέμονται δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐν τοῖς διαδρόμοις. Τὸ ψηφοθέτημα δὲ τοῦτο τῶν πέλων ἔχει τι τὸ πρωτότυπον καὶ πρωτοφανές· διότι τὸ πέλινον τοῦ μαθητοῦ ψαύει τὴν πλατύχειλον ἀχύρον πέλων μαθητρίδας ἰδοῦ κομψότατον πηλίδιον μετὰ βροδοχρᾶον ταινιῶν, στοιχηματικῶς ὅτι εἶνε μελαγχροίνης τινος· περαιτέρω δὲ τεταγμένως καὶ ἀκάθαρτος ὀλίγον πέλως, στηρίζεται μετὰ πολλῆς τῆς ἀδικρισίας ἐπὶ χαριστάτου καὶ λευκοτάτου πεπερῶ.

Ἀλλ' ἐννοεῖται, ὅτι ἐγὼ ἤθελον μᾶλλον νὰ ἴδω τοὺς κατοίκους τοῦ λύκειου· τὴν δ' ἐπιθυμίαν μου ταύτην μαντεύσασα ἡ ὀδηγοῦσά με νεὰ κατ' εὐθεῖαν μὲ ὀδηγῆ εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ἀναπαύσεως καὶ διασκεδάσεως.

Μεγάλῃ θύρᾳ ἀνοίγεται καὶ ἀπροσδόκητος εἰκὼν παρίσταται πρὸ τῶν ὀμμάτων μου.

Ἀπὸ τῆς κορυφῆς κλίμακος πάντε ἢ ἐξ θαμί-

δων βλέπομεν πρὸ ἡμῶν ἐκτεινομένην εὐρυτάτην αἴθουσαν, ἐν ἣ διακόσιοι περίπου μείρακες καὶ νεᾶνιδες τρέχουσι, παίζουσι, γελῶσι καὶ φλυαροῦσι. Τὰ ἐκ μουσελίνης κυανᾶ, λευκᾶ καὶ βροδόχρα φορέματα εὐαρέστως διακρίνονται μετὰ τῆς φαιοχρόου στολῆς τῶν μαθητῶν.

Πλησίον ἡμῶν μελαγχροίνῃ δεκαεπταετίς οὐδ' ἐνόησε κἄν ὅτι ἤλθομεν, τόσον εἶνε προσηλωμένη παίζουσα ζατρίκιον μετὰ ὑψηλοῦ ἰσχυοῦ καὶ ὠχροῦ μείρακιου.

Τρεῖς γελασταὶ νεᾶνιδες τρέχουσι κρατούμεναι ἐκ τῶν χειρῶν, εἶνε δὲ διάπυροι, ἐκ τοῦ προσώπου των καταρρέει ποταμὸς ἰδρωτός, ἀλλ' αὐταὶ δὲν κρατοῦνται· προσπαθοῦσι νὰ συλλάβωσι καὶ ἀποκλείσωσιν ἐν τινι γωνίᾳ δεκαπενταετὴ ξανθὴν μαθητὴν, ὅστις διεκφεύγει τῶν χειρῶν των εὐκίνητος ὡς σκίουρος.

Ἐκεῖ πέραν ἐπιπολάζει ἡ ἐμβροθία· βλέπω εἰκοσιν ἐτῶν νέους καὶ νεᾶνιδας οἵτινες παίζουσι παντοῖα ἀθῶα παιγνίδια, οἷον ζατρίκιον, σφαιριστήριον, καὶ ἄλλα διάφορα.

Τινὲς τῶν νεανίδων εἶνε ἐξαιρέτου καλλονῆς, τοσοῦτον δὲ ἀπλοὶ καὶ ἤρεμοι εἶνε οἱ τρόποι των, ὥστε δύναται τις νὰ ὁμῶσῃ ὅτι ὁ πονηρὸς ἐκεῖνος πτερωτὸς παῖς ἀκόμη δὲν ἔκρουσε τὴν θύραν τῶν τρυφερῶν τούτων καρδιῶν.

Μοὶ ἐπικρουσίασαν νεᾶνιδα δεκαοκτὼ περίπου ἐτῶν, ἧτις ἔτυχε τοῦ βραβείου κατὰ τὸν τελευταῖον διαγωνισμὸν τῶν Γαλλικῶν. Ἡ νεᾶνις αὕτη εἶν' εὐμορφότατος ἀγγλοῖσπανικὸς τύπος· ὑψηλὴ, βραδινὴ καὶ συνεσφιγμένη ἐντὸς ἐλαφροῦ κυανοῦ φορέματος· τὸ πρόσωπόν της εἶνε κομψὸν ὡσεὶ δὲ καὶ οἱ μέλανες λαμπροὶ ὀρθαλμοὶ της ποιοῦσι παράδοξον ἀντίθεσιν πρὸς τὴν πλουσιωτάτην ξανθὴν κόμην της, ἧς οἱ πλόκαμοι πίπτουσι μέχρι τῆς ὀσφύος.

Μοὶ ἤρρεσε νὰ τὴν ἐρωτήσω.

— Μοὶ φαίνεται, τῇ εἶπον, ὅτι οἱ κύριοι οὗτοι ἐδῶ οὐδενὸς ἐξαιρουμένου εἶνε ἀπότομοι, τραχεῖς καὶ ὅταν παίζετε δὲν σὰς σέδονται πολὺ.

— Ὅχι δὰ, ὑπέλαβεν ἡ νεᾶνις, καθόλου μάλιστα, μὰς ἀρέσει νὰ μὰς σπρώχνουν καὶ νὰ μὰς πειράζουσι. Ἄν δὲν μὰς ἐπειράζαν, τότε δὲν θὰ ἦσαν ἀδελφοὶ μὰς.

Καὶ ἡ ἀποκρισις αὕτη ἦτο πολὺ ὀρθή· ὁ δὲ ὀδηγὸς μου ἐγέλα.

Ἐν τῷ δὲ συνδιελεγομένῳ μετὰ τῆς χαριστάτης ξανθῆς, παρετήρησα ὅτι νέος τις ὡς δεκαεπὲς ἐτῶν δὲν ἐξέκόλλη ἀπ' αὐτῆς τὸ βλέμμα του. Βραδύτερον δὲ ἔμαθον ὅτι εἰς τὸν αἰσθηματίαν τοῦτον μαθητὴν ἐγένετο ἡ παρατήρησις νὰ μὴ ὀμιλῇ πλέον μετὰ τῆς νεᾶνιδος, ἄλλως θὰ ἀποβλήθῃ.

«Πολὺ δυσκυβέρνητος· πρέπει νὰ εἶνε ὁ μικρὸς οὗτος λαὸς, εἶπον πρὸς τὸν ὀδηγόν μου ὅτ' ἐξήλθομεν τῆς αἰθούσης.

— Τούναντίον, κύριε· πολὺ ἀπατάσθε, ἀπε-

κρίθη. Αἱ νεᾶνιδες καὶ οἱ νεανία τοὺς ὁποίους βλέπατε ἐδῶ, ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸ λύκειον, ἦσαν μολὶς δεκατριῶν ἐτῶν, τούτου δ' ἔνεκα ἀγαπῶνται ὡς ἀδελφοὶ καὶ ὡς ἀδελφαί, καὶ οὕτω συνειθίσκοντες νὰ ἀγαπῶνται, διατρυποῦσι μέχρι σήμερον τὴν ἀδελφικὴν ταύτην ἀγάπην. Εἶνε δὲ πολὺ μεγάλη καὶ ἡ ἐπιτήρησις, καὶ ὅταν βλέπομεν δύο μαθητὰς λίαν συνεχῶς συνομιλοῦντας μυστικά τοὺς ἀναγκάζομεν νὰ ἀποχωρισθῶσι καὶ ἐὰν δὲν ἀκούωσι τοὺς ἀποβάλλομεν. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τῶν δώδεκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ λύκειου οὐδὲν δυσάρεστον ἄξιον λόγου συνέβη.

Περὶ δὲ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων τῶν μαθητῶν, ἀλληλογοηρίας κλπ., παρέχομεν εἰς αὐτοὺς πᾶσαν ἐλευθερίαν. Καὶ ἠδυνάμεθα νὰ κάμωμεν ἄλλως πῶς; Ἀλλ' ὄμως οἱ μαθηταὶ μὰς ἀποφοιτῶντες εἰκοσαετίες περίπου, σπανιότατα συνάπτουσι γάμους μετὰ τῶν. Ἀπὸ οὐκὼ ἦδη ἐτῶν τρεῖς μόνον ἔχουσι παραδείγματα μαθητῶν συζευθέντων συμμαθητρίδας των.

Διερχόμεθα ἦδη τὰ χημεῖα, ἄριστα κατηρησμένα, καθαρὰ καὶ ἐν ἄκρῃ εὐταξίᾳ. Μοὶ ἐπιδεικνύουσι τὴν ἔκθεσιν ἀναλύσεως τινος γενομένης ὑπὸ νεᾶνιδος μετὰ τῆς προσηκούσης ἀκριβείας καὶ τελειότητος.

Τὰ μαθήματα ἐν τῷ λυκεῖῳ διαιροῦνται εἰς δύο τμήματα διακεκριμένα, τὸ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τὸ τῆς φιλολογίας. Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τὰς πρώτας θέσεις συνήθως κατέχουσι οἱ νεαί, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὰ πρωτεῖα ἔχουσι αἱ νεᾶνιδες.

Ἐν ταῖς παραδόσεσιν, ἐν τῷ ἐστιμαστικῷ καὶ παντοῦ ἄλλου τὰ δύο γένη τῶν μαθητῶν εἶνε ἀνάμικτα, καὶ δὲν ὑπάρχει, ὡς θὰ ἐγένετο παρ' ἡμῶν ἰδιαιτέρον τμήμα τῶν ἀρρένων καὶ ἄλλο τῶν θηλέων.

Ἰδιαιτέρως τις αἰθούσα χρησιμεύει ὡς ἐκκλησία, οὐδὲν ἔχουσα σημεῖον τῆς ἱερότητος τοῦ τόπου. Ὁ δὲ ὀδηγός μου πρὸς τὴν ἐξέφρασα τὴν ἀπορίαν μου, ἐπεξηγῶν τὸ πρᾶγμα εἶπε:

— Οἱ *Κουάκεροι* δὲν ἔχουσι κυρίως εἰπεῖν λειτουργίαν τῆς λατρείας. Τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου συναθροίζονται πάντες ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ αἰθούσῃ, καὶ καθήμενοι ἕκαστος εἰς τὴν θέσιν του, ἐν ἄκρῃ σιγῇ, οὕτε προσευχὴν τινὰ ἀπαγγέλλουσιν, οὕτε ὕμνον ψάλλουσιν, ἀλλὰ πᾶς *κουάκερος* φαίνεται παραδεδωμένος εἰς βαθυτάτην σάψιν. Εὐθύς δὲ ὡς μέλος τι τῆς συναθροίσεως *αἰσθανθῆ* ἑαυτὸ κινήθῃ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐγείρεται καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς παρεστώτας λέγει λόγους τινάς. Ἀλλ' ἐὰν ὄμως οὐδείς αἰσθανθῆ ἑαυτὸν κινήθῃ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀπέρχονται ἐν σιγῇ μετὰ μιᾶς ὥρας διαμονῆν, καὶ λήγει ἡ Ἀκολουθία, ἐὰν δύναται τις νὰ τὴν ὀνομάσῃ Ἀκολουθίαν.

Ἐν τῷ μετὰ τὸν φοβερὸν κωδῶνων ἤχος ἀντή-

χυσεν. Είνε, φαίνεται, ή ώρα του φαγητού. Με κα-
λουσι δὲ νὰ παρακαθήτω καὶ μετάσχω τῆς τρα-
πέζης, ὅπερ ἐγὼ μετὰ μεγίστης, ἐνοσίχθους, προθυ-
μίας καὶ λίαν ἀσμένους ἀποδέχομαι, τὴν μόνην εὐ-
καιρίαν τοῦ νὰ ἴδω πάλιν τὴν σύμμικτον ἐκείνην
νεολαίαν.

Ἐκείνησα ἐν τῇ τραπέζῃ τῶν καθηγητῶν ἐπὶ
ἐξέδρας ἐξ ἧς φαίνεται πᾶν ὅ,τι γίνεται ἐν τῷ ἐ-
στικτορίῳ. Νέοι καὶ νεάνιδες, εἰσέρχονται καὶ κα-
ταλαμβάνουσι τὰς ἔδρας τῶν πλησίον ἀλλήλων,
καὶ ἀρχονται τοῦ ἐργου, μασσῶντες, συνδιαλεγό-
μενοι, γελῶντες, καὶ ταῦτα πάντα μετὰ πολλῆς
δρεξέως καὶ πλείονος θερμότητος.

Ἀπέναντί μου δεκαεπταετής κύριος κάθηται
ἔχων ἐνθεν καὶ ἐνθεν δύο ξανθούλας, τριφθία ζω-
προτάτων ρυτισιογνωμιῶν καὶ θελατικωτάτων, ὥστε
ὠρέγεσσο νὰ τὰς βλέπῃς καὶ ἂν ἦτο τρόπος νὰ τὰς
φωτογραφίσῃς.

Ἄλλὰ, φεῦ! πάντα καὶ αὐταὶ αἱ μάλλον εἰ-
δυλλιακαὶ σικνητὰ ὀρεῖλαι νὰ ἔχουσι τέλος. Εἰς
ἤχος τοῦ κώδωνος τοῦ διευθυντοῦ ἠκούσθη καὶ
πάντες καὶ πᾶσαι διὰ μιᾶς ἠγέρθησαν καὶ ἐξῆλ-
θον.

Μετὰ τινὰς δὲ στιγμὰς ἀπαρχόμεν καὶ ἐγὼ ἐκ
τοῦ λυκείου, θερμότατα εὐχαριστήσας τοὺς καθη-
γητὰς ἕνεκα τῆς ἐγκαρδίου καὶ φιλικωτάτης αὐ-
τῶν ὑποδοχῆς.

Δὲν θὰ ἐπιχειρήσω ἐνταῦθα λεπτομερῆ μελέ-
την περὶ τῶν πλεονεκτημάτων ἢ τῶν ἀποπημά-
των τῆς μικτῆς τῶν δύο φύλων ἀγωγῆς. Μόνον
θὰ παρατηρήσω ἁπλῶς ὅτι διὰ τοῦ συστήματος
τούτου οἱ νέοι λαμβάνουσι τρόπους ἀβροτέρους
καὶ ὁ χαρακτήρ αὐτῶν γίνεται ὀλιγώτερον δξῆς
καὶ ὀρηκτικῆς, τὸ δὲ πάντων σπουδαιότατον, ἔ-
νεκα τῆς πολυετοῦς μετὰ γυναικῶν συμβιώσεως
καὶ συναναστροφῆς, ἀποφοιτῶντες τοῦ σχολείου
φαίνονται ἐγκρατέστεροι, καὶ δὲν προοιῶνται βλέ-
ποντες τὴν γυναῖκα ὡς τι ξένον καὶ πρωτοφανές
ὄν, ὅπερ ἴσα ἴσα πάσχουσι οἱ κατὰ τὴν ἐναν-
τίαν μέθοδον σπουδάζσαντες νέοι.

Καὶ ταῦτα μὲν οἱ νέοι· ἀλλὰ δὲν βλέπομεν ὅ-
μως ὅποιαν τινὰ ὠφέλειαν λαμβάνουσι αἱ νεάνι-
δες ἐκ τῆς μετὰ τῶν ἀρρένων συμβιώσεως καὶ
συναναστροφῆς. Βλέπονται μάλλον, γινόμεναι
ὑπερήφανοι καὶ ὀρηκτικαὶ καὶ ἀποκτιῶσαι πάρα
πολλὴν ἐλευθερίαν τρόπων, ὅπερ ἀπαρτίκει.

Ἡμέραν τινὰ, ἐν Χιζάφῳ, εὐρισκόμενος ἐν ἀμε-
ρικανικῇ τινι οἰκογενεῖᾳ βλέπω εἰσερχομένην ὑ-
ψηλὴν καὶ εὐμορροτάτην νεάνιδα. Ἄφ' οὗ προσ-
ηγόρευσε πάντας, διακρίνει ἐν τινι γωνίᾳ νέον
τινὰ, σπεύδει πρὸς αὐτὸν καὶ πλήττουσα αὐτὸν
διὰ τῆς πυγμῆς εἰς τὸν ὄμον, ἀναφωνεῖ.

— By Jove! old boy, wat a pleasure to see
you «Λ, Θεέ μου, τί χαρὰ, γεροντάκι μου, ποῦ
σὲ βλέπω!»

Ἦσαν συμμαθητὰί ἄλλοτε ἐν τῷ αὐτῷ σχο-
λείῳ.

Ἐν Ἀμερικῇ πολλάκις ἤκουσα ἐγκωμιαζόμενα
τὰ μικτὰ σχολεῖα ὡς πρὸς τὴν μόρφωσιν καὶ ἀ-
γωγὴν τῶν νέων οὐχὶ δὲ ὅμως καὶ ὡς πρὸς τὴν
τῶν ἠθλέων. Διότι ὅ,τι ὠρελοῦνται οἱ νέοι τὸ
κερδαίνουσιν ἐπὶ ζητείᾳ τῶν νεανίδων. Δὲν πιστεύω
δὲ νὰ ὑπάρχῃ ἀποζημίωσις.

Οἱ Ἀμερικανοὶ ἀγαπῶσι πολὺ τὰς καινοτομίας,
τὸ παράδοξον καταθέλωσι τὴν ψυχὴν τῶν καὶ
θέλουσι καὶ καλὰ νὰ ἔχωσιν αὐτοὶ ὅ,τι δὲν ὑπάρ-
χει ἐν τῷ Παλαιῷ κόσμῳ, μετὰ περιουρήσεως
προφέροντες τὸ ὄνομα τοῦτο. Ἡ μόνη δὲ ἐπιθυ-
μία τῆς πλειονότητος τῶν Ἀμερικανῶν εἶνε νὰ
ἀπαμβλύνουσι καὶ κατασυντρίψωσι τὴν Εὐρώπην.

Ἴδου δὲ παραθέτομεν ἐν τέλει περιεκτικὴν ἀμε-
ρικανικῆς τινος ἐφημερίδος θαυμαστικῶς ἐξαιρετικῶ-
ζουσαν τὸν ἀμερικανικὸν χαρακτήρα·

«Διδάσκαλός τις ἐν τῇ κομητείᾳ Οὐάιτ (ἐν
Ἰλινουῶ) εἰσήγαγεν ἐν τῷ σχολεῖῳ του νέον τρό-
πον τιμωρίας. Ὄταν μαθητρία τις συλλαβίσῃ κα-
κῶς λέξιν τινὰ, ὁ μαθητῆς ὁ ἀκούων αὐτὴν ἔχει
τὴν ἄδειαν νὰ τὴν φιλήτῃ. Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς
μεθόδου ταύτης εἶνε ὅτι αἱ μὲν μαθήτρικαι συχνό-
τατα λησμονοῦσι τὸ μάθημα καὶ αἰετοτε κά-
μνουσι λάθη, ἀλλ' οἱ μαθητὰὶ κάμνουσι θαυμασικὰς
προόδους».

Τὸ διήγημα τοῦτο εἶτε ἀληθές εἶνε εἶτε πλα-
στὸν, δὲν εἶνε ὅμως καὶ ὀλιγώτερον περιέργον.

[Ἄλφρεδὸς Blondel].

ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ὑπὸ δύο Ἀγγλων πρίγκιπων.

Ἐν τοῖς «Καιροῖς» τοῦ Λονδίνου ἐδημοσιεύθη
λεπτομερῆς ἀφήγησις τοῦ μακροῦ ταξιδίου, τὸ
ὁποῖον οἱ δύο Ἀγγλοὶ πρίγκιπες Ἀλβέρτος Βικτωρ
καὶ Γεώργιος, υἱοὶ τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλλίας,
ἐξετέλεσαν ἐπιβαίνοντες τοῦ ἀτμόπλοιου «Bac-
chante», ὅπως διανύσωσιν ὡς ἄπλοὶ δόκιμοι τὸν
πρώτον χρόνον τῆς ναυτικῆς αὐτῶν ὑπηρεσίας καὶ
μορφώσεως. Ἡ θαλασσοπορία αὕτη διήρκεσεν ἐπὶ
δύο περίπου ἔτη, αἱ δὲ περιστάσεις ὑπ' ἧς ἐξετε-
λέσθη εἶνε τοιαῦται, ὥστε δικαίως δύνανται οἱ
δύο νεαροὶ πρίγκιπες νὰ καυχῶνται ὅτι ἡ ναυτικὴ
αὐτῶν αὕτη ὑπηρεσία δὲν ἔγεινεν ἁπλῶς διὰ τὸν
τύπον. Διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸ ἀτμόπλοιο
«Bacchante» οὕτως ἐπέδωκον εἶνε ἐν τῶν χει-
ροτέρων σκαφῶν τῆς ἀγγλικῆς μοῖρας, εἰς ἣν εἶ-
χεν ἀνατεθῆ ὁ περίπλους, οὐ μετέσχον οἱ υἱοὶ τοῦ
διαδόχου τῆς Ἀγγλίας. Καὶ διὰ τοῦτο κατακρίθη
ὁ πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας ὡς ἐμπιστευθεὶς τὸν διά-
δοχον τοῦ θρόνου εἰς πλοῖον τόσον κακὴν φήμην
ἔχον· ἀλλ' αὐτὸς ἠθέλησεν ἵνα τὰ τέκνα του λά-
θωσι πείραν ἀληθῆ ὄχι μόνον τῶν διασκευάσεων
καὶ ἀπολαύσεων τοῦ ναυτικοῦ βίου, ἀλλ' ἐνταυτῷ
καὶ τῶν δοκιμασιῶν καὶ κινδύνων αὐτοῦ, ἢ δ' ἐ-
πιθυμία αὐτοῦ αὕτη ἐξετελέσθη ἄνευ ἀντιρρήσεως.

Τὸ ἀτμόπλοιο κατατέλεσε τὴν Ἀγγλίαν τὴν 13
Σεπτεμβρίου 1880, τὴν δ' 24 Ὀκτωβρίου ναυ-
τικὴ μοῖρα ἀποτελουμένη ἐκ τῶν σκαφῶν Ἀστα-
θοῦς, Κλεοπάτρας καὶ Καρυφόρου ἠνώθη μετ'
αὐτοῦ ἐν Βίγῳ, καὶ διηυθύνθησαν πρὸς τὴν Μα-
δέραν, ὅπου κατέπλευσαν τὴν 6 Νοεμβρίου. Ἐν-
τεύθεν τὴν 18 ἔφθασαν εἰς Ἅγιον Βικέντιον, τὴν
δὲ 28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ ναυτικὴ μοῖρα διήρξατο
τὴν γραμμὴν τοῦ ἰσημερινοῦ.

Τὴν 22 Δεκεμβρίου οἱ πρίγκιπες εὐρίσκοντο ἐν
Μοντεβιδεο τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ἐνθα αἱ ἀρχαὶ
τῆς πόλεως διοργάνωσαν μεγαλοπρεπῆ χορὸν καὶ
ἐορτὴν ἀγροτικὴν εἰς τιμὴν αὐτῶν. Τὴν 9 Ἰανου-
αρίου 1881 οἱ θαλασσοπόροι προσήγγισαν εἰς τὰς
νήσους Falkland, ἐνθα ἔλαβον τὴν εἰδησιν περὶ
τῆς ἀνταρσίας τῶν Βόρεις καὶ διαταγὴν νὰ πλεύ-
σωσι πρὸς τὸ Εὐέλπι ἀκρωτήριον. Συνεπεῖχ τού-
του τὸ πρόγραμμα τοῦ περίπλου ἐτροποποιήθη
πρῶτονινῶς, ἀναβληθεῖσας τῆς διὰ τοῦ Βέρηνικοῦ
ἐπισκέψεως εἰς Ἰαπωνίαν. Τὴν 18 Μαρτίου ἀφι-
κετο εἰς αὐτοὺς ἡ εἰδησις τῆς θολοφονίας τοῦ
αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας· διὸ τὸ ἀτμόπλοιο
ἀνεπέτασε τὴν σημαίαν αὐτοῦ μεσίστιον καὶ ἐ-
χαίρειται τὰ ἐν τῷ λιμένι εὐρισκόμενα βωσικὰ
πλοῖα, ἐνῶ οἱ νεαροὶ πρίγκιπες εἰς γραμμὴν ἐπὶ
τῆς γερύρας μετὰ τοῦ ἄλλου πληρώματος παρου-
σίζον ὄπλα.

Ἐν τῇ ἀποικίᾳ τοῦ Ἀκρωτηρίου οἱ πρίγκιπες
Ἀλβέρτος καὶ Γεώργιος ἐπισκέφθησαν τὸν αἰ-
χμάλωτον βασιλέα Σατιβάνιον.

Τὴν 11 Μαΐου, ἐνσκηψάσης δεινῆς τρικυμίας,
τὸ ἀτμόπλοιο «Bacchante» ἐγένετο ἄφαντον. Ἐὰ
λοιπὰ πλοῖα ἐξέρχονται εἰς ἀναζήτησιν αὐτοῦ,
ποιοῦσιν ἀλλεπάλληλα σημεῖα κατὰ διαστήματα,
ἀλλ' ἡ ἡμέρα παρέρχεται χωρὶς οὐδ' αὐμοῦ νὰ ἀνα-
καλύψωσι τὸ ἀπολεσθὲν πλοῖον οὔτε εἰδησιν περὶ
αὐτοῦ νὰ λάθωσιν, αἱ δὲ ἀναζητήσεως ἐξακολου-
θοῦσιν οὕτω ἐπὶ πέντε ἡμέρας ἄνευ ἀποτελέσμα-
τος. Τέλος μανθάνουσιν ὅτι τὸ ἀτμόπλοιο, ὡς
ἵνα δικαιώσῃ τὴν κακὴν φήμην ἧτις ὑπῆρχε περὶ
αὐτοῦ, ἀπώλεσε δύο τῶν ναυτῶν του σαρωθέν-
τας ἀπὸ τοῦ καταστρώματος ὑπὸ τῶν μαινομέ-
νων κυμάτων, ἐνῶ ἐνταυτῷ καὶ εἰς τῶν ἰσθῶν του
εἶχε καταπέσει, καὶ εἶχεν ἀρχίσει νὰ κάμνῃ νερά,
δι' ἡ ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Albany πρὸς
ἐπιδηρῶσθαι, καθ' ἕν χρόνον τὰ ἄλλα πλοῖα ἀνε-
ζήτουν αὐτὸ κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ ταῦτα νέει πάλιν συγχι-
νήσεις. Οἱ πρίγκιπες Ἀλβέρτος καὶ Γεώργιος παρ' ὀ-
λίγον ἐπνίγοντο ἐνῶ ἐλούοντο παρὰ τὴν Μελοῦρ-
ναν· εὐτυχῶς καὶ τὸ ἀτύχημα τοῦτο οὐδεμίαν
εἶχε δι' αὐτοὺς λυπηρὰν συνέπειαν, διότι ἀμέσως
τὴν ἐπισύσταν εὐρίσκοντο αὐτοὺς μετέχοντας μεγά-
λου κυνηγεσίου κατὰ τῶν ζώων καγκουρού, ὁ δὲ
τηλέγραφος, ὅστις οὐδαμῶς λησμονεῖ νὰ τηρῇ
τὴν Ἀγγλίαν ἐνήμερον εἰς ὅλα ταῦτα τὰ συμβάν-
τα, ἀναγγέλλει ὅτι οἱ δύο πρίγκιπες ἐπεμψάν ἐ-

ξαιρέτους σισύρας πρὸς τὴν μάμμην αὐτῶν τὴν
βασιλισσαν Βικτωρίαν. Ἀπερίγραπτος εἶνε ὁ ἐν-
θουσιασμὸς. ὄν ἐπιδεικνύουσιν ἐναμίλλως αἱ ἀρχαὶ
καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Μελοῦρνης πρὸς τοὺς υἱοὺς
τοῦ διαδόχου τοῦ βρετανικοῦ στέμματος. Δεξιῶ-
σεις, συμπόσια, παντοῖαι διασκευάσεις καὶ ἐνδεί-
ξεις συμπαθείας διοργανίζονται ἀλλεπάλληλοι πρὸς
τιμὴν αὐτῶν.

Τὴν 28 Ἰουλίου οἱ πρίγκιπες ἀποβιβάζονται εἰς
Σίδνεϋ, ἐνθα δεξιούται αὐτοῦ· ὁ πρόεδρος τοῦ νο-
μοθετικοῦ σώματος μετὰ τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως.
Ἐορταί, χοροὶ καὶ θεατρικαὶ παραστάσεις γίνον-
ται χάριν αὐτῶν. Ἐπισκέπτονται τὴν κοιλάδα
Lightgow, ἐνθα τὰ ἀνθρωκωροῦχα καὶ κεραμο-
ποιεῖα ἐν Falconbridge, ἰδιοκτησίᾳ τοῦ σίρ Ἐρ-
ρίκου Πάρκ, ἕλαστος αὐτῶν φυτεῖαι βόδακινέων
ὡς ἐνθύμημα τῆς ἐκεῖθεν διαβάσεώς του. Κατὰ
τὴν ἐπάνοδον δ' αὐτῶν εἰς Σίδνεϋ γίνονται δεκτοὶ
ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων, ὑπ' ὧν διοργα-
νώθη μεγάλη ἐορτὴ, αἱ δὲ νεάνιδες προσφέρουσιν
αὐτοῖς ἄνθη. Εἶτα ἐπιβιβάζονται διευθυνόμενοι εἰς
Βοισθάνην τῆς Κουανσλάνδης καὶ ἐντεύθεν εἰς τὴν
νέαν βρετανικὴν ἀποικίαν τῶν νήσων Φίτζι, ὅπου
γίνονται δεκτοὶ ἐν ἐπευφημίαις ὑπὸ τῶν μαύρων
ὑπακόων τῆς βασιλείσσης Βικτωρίας.

Οἱ νεαροὶ πρίγκιπες ἀποβιβασθέντες μεταβαί-
νουσιν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἰθαγενῶν ἀρχηγῶν, ὅτι-
νες καθίζουσιν αὐτοὺς ἐπὶ ψιάθων λυγαρικῶν καὶ ἐπὶ
μίαν ὥραν τοῖς πέμπουσιν κατὰ πρόσωπον τὸν δυ-
σώδη καπνὸν τοῦ σιγάρου αὐτῶν, θέλοντες διὰ
τούτου νὰ ἐδιδλώσωσι κατὰ τὰς παρ' αὐτοῖς ἐ-
πικρατούσας ἰδέας τὴν συμπάθειαν καὶ εὐλικρινῆ
εὐπαίθειαν αὐτῶν.

Ἀναχωρήσαντες ἐντεύθεν ἐξακολουθοῦσι τὸν πε-
ρίπλου διευθυνόμενοι πρὸς τὴν Ἰαπωνίαν, ἐνθα
δέχεται αὐτοὺς ὁ Μικάδο μετὰ πολλῶν τιμῶν· οἱ
δὲ Ἀγγλοὶ πρίγκιπες, ὅπως ἐδιδλώσωσι τὴν πρὸς
αὐτὸν εὐγνωμοσύνην τῶν, στίζουσι τοὺς βραχί-
νας αὐτῶν κατὰ τὴν ἰαπωνικὴν ἔθιμον, ὅπερ οὐκ
ὀλίγον ἐσκυδαλίσσε τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν τῆς
Ἀγγλίας καὶ τοὺς κατοίκους ἐν γένει, γενόμενον
γνωστὸν.

Ἐντεύθεν ἡ μοῖρα ἐπισκέπτεται κατὰ σειρὰν
τὰς πόλεις Σαγκαί, Χογκὼν, Κολόμβο, καὶ φθί-
νει κατὰ τὰ τέλη παρελθόντος Μαρτίου εἰς Αἴγυ-
πτον, ἐνθα δέχεται τοὺς πρίγκιπας συμπαθέ-
στατα ὁ ἀντιβασιλεὺς Τεβέρη πασσάς. Ἀπὸ εἰ-
δον τὸ Κάιρον καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἀναχωροῦ-
σιν εἰς Ἰσπᾶν, καὶ περιέρχονται τὴν Ἅγιαν Γῆν
ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ Βρετανοῦ
προξένου. Κατόπιν ἐπισκέπτονται τὰς πόλεις Βα-
λβει καὶ Βηρυττὸν, μετ' ἧς διευθύνονται εἰς Ἀθή-
νας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ Σουλτάνος Ἀβδούλ-
Χαμίτ παρέχει αὐτοῖς φιλοξενίαν, ἧτις τοὺς κα-
τεγοήτευσεν. Ἀναχωρήσαντες δ' ἐκεῖθεν ἐπισκέπτον-
ται τὴν Κρήτην, τὰς Ἰονίους νήσους, τὸ Πάνορ-
μον, Γιβραλτάρ, καὶ μετὰ διατῆ ἀπουσίαν, κα-

ταπλόουσιν υγίεις καὶ εὐσταλαίς· εἰς τὴν γενέθλιον χώραν, πληρόσαντες, οὕτω ὡς ἀπλοῖ τῆς ἀνάσσης ὑπήκοοι, τὸν φόρον τῆς ὑπηρεσίας, ἢν ἀφείλουσιν εἰς τὴν μεγάλην αὐτῶν πατρίδα. 2.—

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Κατὰ τὸν ἐν ἔτει 1690 ἐκραγέντα πόλεμον ἐναντίον τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων ὁ Γάλλος στρατάρχης δούξ τοῦ Luxembourg, διοικῶν τὸν στρατὸν τῆς Φλάνδρας, κατενίκησε τρεῖς τοὺς ἐχθρούς, ἐν Fleurus, Lens, καὶ Nerwinde. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο δύσμορφος, ὁ πρίγκιψ τῶν Ὁράνζ, ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του ὅτι θὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν νικήσῃ, ἔκραξε συχνάκις·

— Δὲν θὰ δυνήθῃ λοιπὸν ποτὲ νὰ τὴν κτυπήσω αὐτὸν τὸν καμπούρην;

Τοῦτο μαθὼν ὁ Luxembourg εἶπεν εἰς τοὺς περὶ αὐτόν.

— Πῶς τὸ εἰξέσῃς, ἀφοῦ ποτὲ θὲν εἶδε τὰ νῶτά μου;

* *

Κατέκρινέ τις τὴν κυρίαν Σ* ὅτι εἶνε αὐστηρὰ πρὸς τὸν φίλον τῆς Π*, ὅστις εἶνε χαρακτηρὸς δύστροπος καὶ δυσάρεστος, καὶ μόνον ἡ τιμιότης του τὸν καθιστᾷ ὑποφερτὸν πρὸς τοὺς ἄλλοις.

— Εἶνε τόσον πιστὸς φίλος σας, τῇ ἔλαγε· θὰ ἐρρίπτετο καὶ εἰς τὰς φλόγας διὰ νὰ σᾶς σώσῃ.

— Τί νὰ σᾶς εἰπῶ, ὑπέλαβεν ἡ κυρία Σ*, οὐδέποτε πίπτω εἰς τὰς φλόγας, ἐνῶ αὐτῆς μὲ δυσαρσεται διαρκῶς.

* *

Ὁ πλούσιος ἀλλὰ λίαν φιλάργυρος Κ. . . ὑποφέρων ἀπὸ πάθος τι, ἠθέλησε νὰ ἐπωφεληθῇ ἐπισκεψέως τινος καθ' ἣν συνήνησε περίφημον ἱατρὸν, ἵνα τοῦ ὑφαρπάσῃ συμβουλήν διὰ τὸ πάθος του. Ἐπὶ τούτῳ ἀρχίζει συνομιλίαν μὲ τὸν ἱατρὸν εἰς ἣν ἐπιθεξίως παρενίρει τὴν ἀσθένειάν του ὡσανεὶ ἐπρόκειτο περὶ τρίτου τινός.

— Ὑποθέσατε, ἱατρὲ, λέγει, ὅτι τὰ συμπτώματα εἶνε τοιαῦτα· εἰς τοιαύτην περίστασιν τί ἠθέλατε τὸν συμβουλεύσει νὰ κάμῃ;

— Τί νὰ κάμῃ; λέγει ὁ ἱατρὸς· φυσικώτατα θὰ τοῦ ἔλεγον νὰ συμβουλευθῇ ἓνα ἱατρὸν . . .

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ γῆ εἶνε ὁ μέγας βράχος, εἰς ἣν ἡ ἀνθρωπότης, ὡς ἄλλος Προμηθεὺς, εἶνε προσδεδεμένη, ἵνα καταβιβρώσκηται ὑπὸ τοῦ γυπὸς τῆς ἀμφιβολίας.

— Ὁ νυμφευόμενος ὁμοιάζει τὴν Δόγην τὸν μνηστευόμενον τὴν ἀδριτικὴν θάλασσαν — ἀγνοεῖ τί κρύπτει ἐκείνη ἢν λαμβάνει· θησαυρούς, μαργαρίτας, τέρατα, ἀγνώστους τρικυμίας . . .

— Ἡ μουσικὴ ἢ συνοδεύουσα γάμον μοὶ ἀναμνησκαί τὴν μουσικὴν τῶν εἰς μάχην ὀδυνόντων στρατιωτῶν. (Heine).

* * * Οὐδέμια ἀπόστασις εἶνε πολὺ μακρὰ δι' ἐ-

κείνον ὅστις βραδίξει βραδέως καὶ δὲν σπεύδει, καὶ οὐδὲν πράγμα, ὅσον καὶ ἂν εἶνε δύσκολον, εἶνε ἀνέφικτον δι' ἐκείνον ὅστις γνωρίζει νὰ περιμένῃ. (La Bruyère).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

*** Ἐνδιαφέρουσαν ἀνακοίνωσιν ἐποίησατο ἐν τῇ γεωγραφικῇ Ἐταιρίᾳ τῆς Βιέννης περὶ τῆς ἐράσεως τῶν Κάρρων ἐξερευνητῆς τις πολλῶν χωρῶν τῆς Ἀφρικῆς. Διὰ πλείστον πειραμάτων ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἕρσις τῶν Κάρρων εἶνε σχεδὸν διπλασίως καὶ πλέον ἰσχυροτέρα τῆς τῶν Εὐρωπαϊῶν. Οὐδὲ ἓνα δὲ εἶδε παρ' αὐτοῖς πάσχοντα τὴν ἀσθένειαν καθ' ἣν δὲν δύναται ὁ πάσχων νὰ διακρίνῃ τὰ διάφορα χρώματα. Οἱ ὀστεινότεοι μεταχειρίζονται τριάνοντα καὶ δύο λέξεις, ὅπως διαστρίλωσιν ἀπ' ἀλλήλων τὰ χρώματα καὶ τὰς ἀποχρώσεις αὐτῶν.

*** Ἡ γῆ εἰς τέσσαρα τεμάχια! Ὁ διάσημος Γάλλος ἀστρονόμος Camille Flammarion ἀγγέλλει ὅτι τὸν προσηλ Σεπτέμβριον κομήτης ἀπειλεῖ τὴν σφαιρὰν μας διὰ κατακλυσμοῦ ἀνεπινορηθῆτος. Θὰ ἤρκει, λέγει, ἐν κτύπημα τῆς οὐρᾶς τοῦ κομήτου τούτου ἵνα διαιρηθῇ ἡ γῆ εἰς τέσσαρα τεμάχια. Φαίνεται δὲ ὅτι τοῦτο εἶνε συμβῆν οὐχὶ ἀσύνηθες ἐν τῷ πλανητικῷ ἡμῶν συστήματι, καὶ οὐδόπως θὰ μεταβάλλῃ τὴν ἰσορροπίαν αὐτοῦ.

Οὕτω ἐσχηματίσθησαν αἱ σελῆναι τοῦ Διός.

Ἡ γῆ διαιρουμένη εἰς τέσσαρα τεμάχια, ἰδοὺ ἀπροσδόκητος λύσις τοῦ αἰγυπτιακοῦ ζητήματος.

*** Ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας εἶνε κάτοχος 250,000,000 φράγκων τοποθετημένων μὲ ἀνατοκισμὸν. Κέντηται δὲ πρὸς τούτοις τὴν Ὀσβόρνην, τὸ Βαλμοράλ καὶ τὸ Λαγκάστερ, ἅτινα τῇ ἀποφέρουσιν 1,500,000 φράγκα ἐτήσιον εἰσόδημα. Λαμβάνει μισθὸν 30,000 φράγκα καθ' ἑκάστην, κατέχει ὡς κατοικίαν τὸ Οὐνδισωρ καὶ τὸ Βούκιγγαμ καὶ ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν τῆς 23 θαλαμηγὰς, ἐν οἷς καὶ τὸ Βικτωρία — Ἀλβέρτος ἠγχιροδολημένος κατὰ τοὺς ἔθδικα μῆνας τοῦ ἔτους ἐν τῷ λιμένι τοῦ Πορτσμουῦ.

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Αἱ ἐλαιογραφίαι καθαρίζονται ἐντελῶς καὶ ἀνικτώσι τὴν στιλπνότητά του βερνικώματός των προσριβόμεναι μὲ κρόμμυον καταμεσῆς κομμένον. Πρέπει φυσικῶς ν' ἀραιώσωμεν τὴν ἐπιράνειαν τοῦ κρομμύου ἄρα ῥυπανθῇ.

Ἐὰν ἡ ἐλαιογραφία δὲν εἶνε βερνικωμένη, ἀφοῦ καθαρισθῇ καλῶς μὲ ὑγρὸν σπόγγον, ἀλείφεται μὲ τὸ ἀκόλουθον μίγμα· ἐν πατήριον ῥυκῆς, ἐν λεύκωμα ὡπὺ καὶ 3 γραμμάρια ζαχαρώσεως κρυσταλλωμένης εἰς κόνιν, ἀνακτανόμενα καλῶς¹.

1. «Θεσπίζετ' ἡ Οἰκονομία».